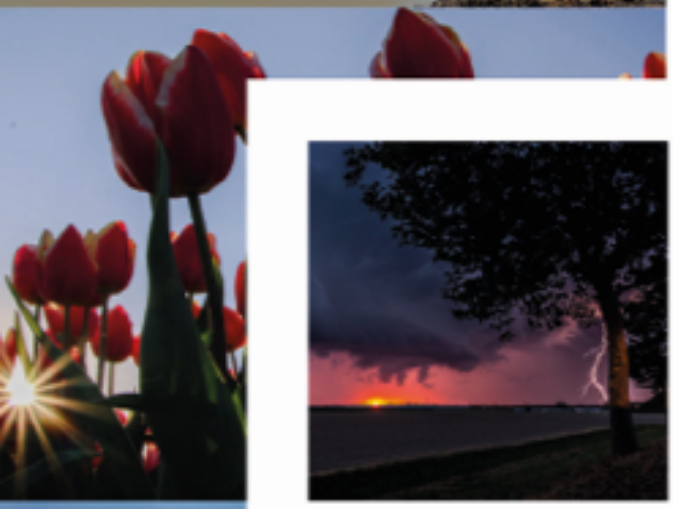
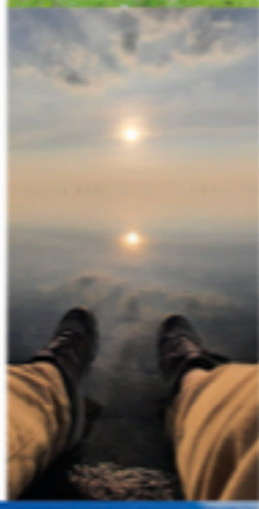

gemeente Tholen

Programmarapportage per 1 september 2026

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave ..... - 4 -

Voorwoord ..... - 6 -

Samenvatting ..... - 7 -

Investeringen ..... - 8 -

Voortgang investeringen 2026 ..... - 9 -

Mutaties investeringskredieten ..... - 16 -

Programmaplan ..... - 18 -

Programma 1: Bestuur ..... - 19 -

Tholen als veilige, betrouwbare en dienstbare gemeente voor onze inwoners ..... - 19 -

Opgave 1.1 Bestuur en Burgerparticipatie ..... - 19 -

Opgave 1.2 Dienstverlening ..... - 19 -

Opgave 1.3 Veiligheid ..... - 20 -

Opgave 1.4 Opvang ..... - 23 -

Lasten en baten Programma 1 ..... - 24 -

Financiële mutaties programma 1 ..... - 24 -

Programma 2: Samenleving ..... - 25 -

Tholen als leefbare en sociale gemeente om kansrijk op te groeien en vitaal oud te worden ..... - 25 -

Opgave 2.1 Onderwijs ..... - 25 -

Opgave 2.2 Gezonde basis ..... - 26 -

Opgave 2.3 Ondersteuning ..... - 30 -

Opgave 2.4 Participatie ..... - 32 -

Lasten en baten Programma 2 ..... - 34 -

Financiële mutaties programma 2 ..... - 34 -

Programma 3: Ruimte ..... - 37 -

Tholen als aantrekkelijke, duurzame gemeente om te wonen, werken en recreëren ..... - 37 -

Opgave 3.1 Wonen en Erfgoed ..... - 37 -

Opgave 3.2 Werken ..... - 39 -

Opgave 3.3 Recreatie en Toerisme ..... - 40 -

Opgave 3.4 Mobiliteit ..... - 42 -

Opgave 3.5 Energie en Milieu ..... - 44 -

Opgave 3.6 Klimaatadaptatie en Natuur ..... - 47 -

Lasten en baten Programma 3 ..... - 50 -

Financiële mutaties programma 3 ..... - 50 -
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen ..... - 52 -
Lasten en baten programma Algemene dekkingsmiddelen ..... - 52 -
Financiële mutaties algemene dekkingsmiddelen ..... - 53 -
Overzicht Overhead ..... - 54 -
Lasten en baten Programma Overhead ..... - 54 -
Financiële mutaties overhead ..... - 54 -
Overzicht onvoorzien ..... - 55 -
Lasten en baten Onvoorzien ..... - 55 -
Financiële mutaties onvoorzien ..... - 55 -
Mutaties in reserves ..... - 56 -

Voorwoord

Voor u ligt de programmarapportage per 1 september 2026. Deze rapportage geeft inzicht in de voortgang van de uitvoering van de programmabegroting 2026 per 1 september 2026. In de rapportage wordt per programma en opgave toegelicht welke ontwikkelingen zich voordoen, welke financiële afwijkingen worden verwacht en wat de voortgang is van de opgenomen doelstellingen en acties. Waar sprake is van afwijkingen ten opzichte van de begroting, zijn deze toegelicht en financieel verwerkt in de bijbehorende begrotingswijziging.

De doelstellingen en acties zijn in deze rapportage opgenomen conform de vastgestelde programmabegroting 2026. Bij de acties is de voortgang voor het eerst weergegeven met behulp van stoplichtindicatoren. Deze indicatoren geven in één oogopslag inzicht in de mate waarin de uitvoering volgens planning en binnen het beschikbare budget verloopt. De toelichting onder de indicator geeft, waar nodig, nadere duiding op de voortgang, eventuele afwijkingen en de benodigde vervolgstappen.

Hierbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- **Groen:** de actie verloopt volgens planning en binnen het beschikbare budget.
- **Oranje:** er is sprake van een afwijking in de planning of het budget en bijsturing of extra aandacht is nodig.
- **Rood:** er is sprake van een ernstige afwijking waardoor de planning en/of het budget onder druk staat.

Naast de voortgang van de acties wordt in deze rapportage ook afzonderlijk ingegaan op de investeringen. Daarbij wordt inzicht gegeven in de stand van de beschikbare kredieten, de gerealiseerde uitgaven en het resterende krediet. Indien sprake is van afwijkingen, aanvullende kredietbehoefte, overheveling, samenvoeging of verlaging van kredieten, wordt dit toegelicht in de betreffende tabel of tekstpassage.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Tholen,

J.S. van den Bovenkamp	M.L.P. Sijbers
secretaris	burgemeester

Samenvatting

Deze programmarapportage resulteert in een **voordelig saldo van € 97.000.** Dit saldo wordt veroorzaakt door:

Voordelen:	**Bedrag**	**Totaal**
Vrijval post onvoorzien	€ 500.000	
Boekwinst bij verkoop erfpachten	€ 475.000	
Hogere uitkering gemeentefonds 2026	€ 450.000	
Boekwinst kavelruil	€ 307.000	
Hogere rentebaten schatkistbankeren	€ 150.000	
Afrekening 2025 GR GGD Zeeland	€ 34.000	
Afrekening 2025 GR Sabewa Zeeland	€ 18.000	
Subtotaal		€ 1.934.000
Nadelen:	**Bedrag**	**Totaal**
Uittreedsom GR Muziekschool Zeeland	€ 650.000	
Lagere uitkering gemeentefonds voorgaande jaren	€ 556.000	
Extra budget soortenmanagementplan	€ 200.000	
Omzetting investeringskredieten naar incidentele budgetten	€ 137.000	
Afrekening 2025 IJZ	€ 110.000	
Hoger budget recreatieafval en onderhoud recreatie	€ 45.000	
Verhoging budget onderzoeken in het kader van actief grondbeleid	€ 35.000	
Hogere bijdrage GR Muziekschool Zeeland 1e begrotingswijziging 2026	€ 32.000	
Lagere erfpachtopbrengsten als gevolg van verkoop	€ 25.000	
Budget voor audiovisuele aanpassingen raadszaal	€ 22.000	
Extra budget aanpassing speeltuin	€ 15.000	
Afrekening 2025 GR Muziekschool Zeeland	€ 10.000	
Subtotaal		€ 1.837.000
Totaal		€ 97.000

In de gewijzigde begroting 2026 was uitgegaan van een sluitend saldo, waarbij een onttrekking van € 787.800 aan de Algemene Reserve niet vrij besteedbaar was geraamd. Het positieve resultaat wordt ingezet ter verlaging van deze onttrekking. Hierdoor neemt de geraamde onttrekking af tot € 690.800.

De gevolgen van de septembercirculaire gemeentefonds 2026 van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties worden verwerkt in de slotwijziging 2026. Dit wijzigingsvoorstel wordt in de laatste openbare vergadering van het kalenderjaar aan uw raad aangeboden.

Investeringen

Voortgang investeringen 2026

Voortgang investeringen

De voortgang van de investeringen is weergegeven in het onderstaande overzicht:

	Begroting	Realisatie	Verschil
Investeringen	€ 31.597.805	€ 8.641.904	€ 22.955.901

Verschil veroorzaakt door

Het verschil wordt veroorzaakt doordat diverse investeringen nog niet of slechts gedeeltelijk tot uitvoering zijn gekomen. Het gaat om de volgende restantkredieten:

Nr.	Omschrijving	Krediet (netto)	Realisatie 01-08-2026 (netto)	Restantkrediet per 01-08-2026	Toelichting
70005	Masterplan Tholen, voetbal	€ 704.645	€ 663.796	€ 40.849	Het kunstgrasveld is aangelegd. De laatse opleverpunten worden verwerkt. De verwachting is dat het investeringskrediet toereikend is.
70007	Riolering vervangingsinvesteringen	€ 627.016	€ 227.700	€ 399.316	De investeringen in riolering, grondwater en gemalen vallen lager uit. De resterende kredieten zijn naar verwachting voldoende om de geplande werkzaamheden af te ronden.
70008	Riolering verbeteringsinvesteringen	€ 231.097	€ 127.763	€ 103.334	De investeringen in riolering, grondwater en gemalen vallen lager uit. De resterende kredieten zijn naar verwachting voldoende om de geplande werkzaamheden af te ronden.
70009	Grondwater vervangingsinvesteringen	€ 89.500	€ 3.160	€ 86.340	De investeringen in riolering, grondwater en gemalen vallen lager uit. De resterende kredieten zijn naar verwachting voldoende om de geplande werkzaamheden af te ronden.
70010	Grondwater verbeteringsinvestering	€ 11.500	€ -	€ 11.500	De investeringen in riolering, grondwater en gemalen vallen lager uit. De resterende kredieten zijn naar verwachting voldoende om de geplande werkzaamheden af te ronden.
70012	Vervanging vervoer GB	€ 210.000	€ -	€ 210.000	In 2026 wordt naar verwachting voor circa € 100.000 geïnvesteerd in een bestelbus en afzetcontainer voor de vrachtauto. De overige investeringen worden doorgeschoven naar 2027. Een deel van het krediet (€ 35.000) wordt omgezet naar een incidenteel budget (zie mutaties investeringskredieten).
70013	Vervanging machines GB	€ 403.000	€ -	€ 403.000	De machines voor gladheidsbestrijding (€ 460.000) worden dit jaar geleverd. Voorgesteld wordt om het krediet samen te voegen met het krediet voor de vervanging van vervoermiddelen (70012), aangezien de investeringen deels samenhangen.
70015	Masterplan Tholen, infra algemeen	€ 924.424	€ 422.993	€ 501.431	Het gebouw is gereed en een deel van het parkeerterrein. Ook is het pand Molenvlietsedijk 7

Nr.	Omschrijving	Krediet (netto)	Realisatie 01-08-2026 (netto)	Restantkrediet per 01-08-2026	Toelichting
					gesloopt. We zijn in gesprek met de aannemer over de aanleg van de 3e fase (parkeerterrein). Door uitstel van de sloop en de aanleg is er sprake van prijsstijgingen. We hebben nog geen inzicht in de financiële consequenties.
70016	Tussentijdse renovatie zwembad SMD	€ 30.000	€ 5.445	€ 24.555	In 2026 zijn nog afrondende werkzaamheden uitgevoerd die oorspronkelijk eind 2025 waren gepland. Het restantkrediet wordt in 2027 niet meer opgevoerd.
70022	Vervanging openbare verlichting	€ 515.484	€ 67.760	€ 447.724	De uitvraag voor de vervanging van armaturen wordt in 2026 uitgezet. De uitvoering vindt plaats in 2027, waarbij de opgave voor 2027 direct wordt meegenomen. Het restantkrediet is toereikend.
70038	Reconstructie wegen	€ 1.598.714	€ 70.295	€ 1.528.419	Het betreft meerdere projecten, waarvan een deel reeds in uitvoering is. Door afhankelijkheden van ontwikkelingen bij derden en de benodigde integrale afstemming binnen de openbare ruimte is een deel van de werkzaamheden uitgesteld. De uitvoering van de overige werkzaamheden wordt afgestemd op deze ontwikkelingen. Momenteel is de Emmastraat te Sint Philipsland in uitvoering en zijn de Molenstraat te Oud-Vossemeer en parkeerterrein Molenweg te Scherpenisse in voorbereiding.
70042	Scholenbouw Sint-Maartensdijk	€ 178.316	€ 31.322	€ 146.994	De school is opgeleverd, in het vierde kwartaal 2026 wordt er een buffervat geplaatst welke in 2027 door Stedin zal worden aangesloten. Het krediet is toereikend.
70056	Plaatsen ondergrondse restcontainers	€ 125.000	€ -	€ 125.000	Het restantkrediet wordt ingezet voor de vervanging van containers op diverse restafvallocaties en voor de vervanging van glasbakken. Voor de glasbakken zijn reeds vijf nieuwe exemplaren besteld. De verwachting is dat het investeringskrediet toereikend is.
70057	Gymnastieklokaal Stavenisse	€ 800.000	€ -	€ 800.000	Momenteel wordt binnen het bouwteam gewerkt aan het definitief ontwerp. De start van de bouw van OBS De Schalm, de kinderopvang en de gymzaal op de nieuwe locatie aan de Pilootweg in Stavenisse staat gepland voor 2027.
70060	Gemalen vervangingsinvesteringen	€ 170.000	€ 58.799	€ 111.201	Voor de investeringen in riolering, grondwater en gemalen wordt naar verwachting iets minder uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. De resterende kredieten zijn naar verwachting voldoende om de geplande werkzaamheden af te ronden.
70062	Scholenbouw Poortvliet	€ 5.870.042	€ 591.664	€ 5.278.378	In 2026 realiseren we de nieuwbouw van de Jenaplan School met de Bijbel en OBS De Eevliet te Poortvliet, almede de dorpshuisvoorziening. De oplevering zal in 2027 plaatsvinden.

Nr.	Omschrijving	Krediet (netto)	Realisatie 01-08-2026 (netto)	Restantkrediet per 01-08-2026	Toelichting
70080	Verduurzaming gemeentelijke gebouwen	€ 2.148.000	€ 104.446	€ 2.043.554	De verduurzamingsmaatregelen voor het gemeentehuis zijn aanbesteed. De vervanging van de warmtepompen en de regelinstallatie wordt nog dit jaar uitgevoerd. Voor de gemeentewerkplaats zijn de voorbereidingen afgerond en wordt toegewerkt naar uitvoering in 2027. De aanbesteding wordt naar verwachting eind dit jaar in de markt gezet. De verduurzaming van De Wellevaete wordt doorgeschoven naar een later jaar. Daartegenover staat dat diverse kleinschalige verduurzamingsmaatregelen bij de peuteropvang in Scherpenisse, het Watersnoodmuseum in Stavenisse en verschillende monumentale panden naar voren zijn gehaald. Voor de grotere projecten wordt DUMAVA-subsidie aangevraagd.
70083	Dalemsestraat Tholen	€ 95.000	€ 177.951	€ -82.951	De werkzaamheden in de Dalemsestraat zijn gecombineerd met de herinrichting van een deel van de Botermarkt en de vervanging van een rioolbuis. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 100.000 over te hevelen vanuit het budget reconstructie wegen.
70092	Renovatie Langeweg 2022	€ 4.786	€ -	€ 4.786	Project is afgerond en het restantkrediet wordt in 2027 niet meer opgevoerd.
70093	Renovatie Molenstraat 2022	€ 65.000	€ -	€ 65.000	Door de benodigde integrale afstemming zijn de werkzaamheden uitgesteld, waardoor de planning opschuift. De aanbesteding en gunning vinden nog plaats in 2026.
70096	Kwaliteit fiets-/wandelroutes	€ 33.000	€ -	€ 33.000	Het restantkrediet wordt benut voor de plaatsing van extra bankjes en picknicktafels in het najaar van 2026 of het voorjaar van 2027.
70097	Knelpunten openbare ruimte	€ 586.099	€ 163.659	€ 422.440	De uitvoering ligt op schema. De parkeerplaats aan de Schuttershof (Tholen), de Voorstraat (Sint-Annaland) en de laatste fase van de Deestraat (Poortvliet) zijn gerealiseerd. Daarnaast worden werkzaamheden uitgevoerd aan fase 1 van het Lenteplein (Scherpenisse) en de vergroening van de Kloosterstraat-Zuidstraat (Sint-Annaland). Laatstgenoemd project wordt uitgevoerd in samenwerking met Stadlander.
70101	Uitvoering mobiliteitsplan	€ 554.880	€ 103.000	€ 451.880	De uitvoering ligt op schema. Momenteel vinden werkzaamheden plaats in onder meer de Mossellaan en de Koningin Julianastraat in Tholen. Voor de oversteek bij de Windsingel is een plan opgesteld, waarvan de uitvoering eind 2026 of begin 2027 wordt verwacht.
70102	Renovatie OBS De Luyster St.Ph.	€ 129.000	€ -	€ 129.000	De vernieuwbouw is in de zomervakantie 2025 uitgevoerd. De werkzaamheden zijn vrijwel afgerond. De financiële eindverantwoording volgt later dit jaar.

Nr.	Omschrijving	Krediet (netto)	Realisatie 01-08-2026 (netto)	Restantkrediet per 01-08-2026	Toelichting
					De verwachting is dat het investeringskrediet toereikend is.
70103	Renovatie BBS Kon.Julianaschool St.Ph.	€ 215.000	€ -	€ 215.000	De vernieuwbouw is in de zomervakantie 2025 uitgevoerd. De werkzaamheden zijn vrijwel afgerond. De financiële eindverantwoording volgt later dit jaar. De verwachting is dat het investeringskrediet toereikend is.
70104	Renovatie BBS Het Kompas AJP	€ 320.000	€ -	€ 320.000	De vernieuwbouw is, in afstemming met de school, met één jaar doorgeschoven. De werkzaamheden worden in 2027 uitgevoerd.
70118	Mobiliteitshub Poortvliet	€ -133.946	€ 36.330	€ -170.276	De mobiliteitshub in Poortvliet is opgeleverd. Voor de afronding van het project is nog een aanvullend krediet van € 25.000 benodigd. De subsidieverantwoording richting de Provincie Zeeland is ingediend en de ontvangst van de subsidie van € 163.000 wordt nog dit jaar verwacht.
70119	Trailerhelling haven Tholen	€ 148.069	€ 3.623	€ 144.446	Het bestek is gereed, de aanbesteding en de uitvoering van de werkzaamheden zijn voorzien voor 2026/begin 2027.
70121	Nieuwbouw OBS De Schalm Stavenisse	€ 1.202.628	€ 24.797	€ 1.177.831	Momenteel wordt binnen het bouwteam gewerkt aan het definitief ontwerp. De start van de bouw van OBS De Schalm, de kinderopvang en de gymzaal op de nieuwe locatie aan de Pilootweg in Stavenisse staat gepland voor 2027.
70122	Herinvulling locatie De Veste Tholen	€ 417.787	€ 209.300	€ 208.487	De werkzaamheden zijn grotendeels afgerond. De definitieve oplevering vindt naar verwachting plaats in het vierde kwartaal van 2026. Het budget is naar verwachting toereikend.
70123	Beleefpunten Linie van de Eendracht	€ 215.000	€ 3.003	€ 211.997	De aanbesteding en gunning vinden nog plaats in 2026.
70124	Renovatie/nieuwbouw Calvijncollege	€ 1.341.000	€ 97.503	€ 1.243.497	Het Calvijn College werkt momenteel aan het Programma van Eisen. Voor 2027 staat de uitwerking van de ontwerpfasen voor de nieuwbouw gepland.
70125	Nieuwbouw scholen OVM (aanvulling)	€ 1.160.000	€ -	€ 1.160.000	Er wordt aan de hand van een stedenbouwkundige opzet van het onderwijs en sportgebied tussen de Patrijzenweg en de Molendijk een keuze gemaakt voor vormen gebouwelijke samenwerking of voor zelfstandigheid in de (nieuw)bouw van de scholen. In de programmabegroting 2027 wordt de investeringsplanning aangepast conform het laatst vastgestelde Integraal Huisvestingsplan Tholen.
70130	Realisatie openbare toiletvoorziening	€ 542.787	€ 102.189	€ 440.598	Er zijn dit jaar 5 natuurtoiletten geplaatst op de Oesterdam. Hiervan is er één geschonken door het MDL Fonds en Postcode Loterij.

Nr.	Omschrijving	Krediet (netto)	Realisatie 01-08-2026 (netto)	Restantkrediet per 01-08-2026	Toelichting
70131	Renovatie molens	€ 610.361	€ 309.123	€ 301.238	De restauratie van de molen in Stavenisse wordt binnenkort afgerond. Het restantkrediet wordt aangehouden voor de molen in Sint-Philipsland.
70132	Beregeningsinstallatie sportvelden	€ 222.589	€ 92.851	€ 129.738	Dit jaar is er geïnvesteerd in de beregeningsinstallaties van de voetbalverenigingen in Sint-Annaland, Stavenisse en Sint-Maartensdijk. Het restant van de velden wordt gecombineerd met de renovatie van de sportvelden. De verwachting is dat het investeringskrediet vooralsnog toereikend is.
70133	Renovatie/aanpassing stadhuis Tholen	€ 398.000	€ 22.777	€ 375.223	Het vleermuisonderzoek is met een positief resultaat afgerond. De uitvoering van de werkzaamheden kan daardoor in het vierde kwartaal van start gaan. Verwacht wordt dat de werkzaamheden binnen het investeringskrediet kunnen worden uitgevoerd.
70134	Nieuwbouw BBS St. Antonius Ovm	€ 1.756.000	€ -	€ 1.756.000	Er wordt aan de hand van een stedenbouwkundige opzet van het onderwijs en sportgebied tussen de Patrijzenweg en de Molendijk een keuze gemaakt voor vormen gebouwelijke samenwerking of voor zelfstandigheid in de (nieuw)bouw van de scholen. In de programmabegroting 2027 wordt de investeringsplanning aangepast conform het laatst vastgestelde Integraal Huisvestingsplan Tholen.
70135	Nieuwbouw BBS De Ark Oud-Vossemeer	€ 1.174.000	€ -	€ 1.174.000	Er wordt aan de hand van een stedenbouwkundige opzet van het onderwijs en sportgebied tussen de Patrijzenweg en de Molendijk een keuze gemaakt voor vormen gebouwelijke samenwerking of voor zelfstandigheid in de (nieuw)bouw van de scholen. In de programmabegroting 2027 wordt de investeringsplanning aangepast conform het laatst vastgestelde Integraal Huisvestingsplan Tholen.
70136	LED verlichting gemeentehuis	€ 68.270	€ 16.762	€ 51.508	De werkzaamheden zijn grotendeels afgerond. Er dienen nog enkele aanpassingen te worden uitgevoerd. De definitieve oplevering vindt naar verwachting plaats in het vierde kwartaal van 2026. Het beschikbare krediet is toereikend.
70137	Herinrichting Lenteplein, Scherpenisse	€ 106.759	€ -	€ 106.759	De aanbesteding is afgerond en de gunningsfase loopt momenteel. Naar verwachting vindt de uitvoering nog in 2026 plaats. Verwacht wordt dat de werkzaamheden binnen het investeringskrediet kunnen worden uitgevoerd.
70139	Molendijk West, Stavenisse	€ 41.999	€ 41.997	€ 2	Het project is in 2026 afgerond.
70140	Julianastraat Pvl	€ 20.337	€ -	€ 20.337	Voorgesteld wordt om het krediet samen te voegen met het krediet Schoolstraat Poortvliet (70141), aangezien beide locaties worden samengevoegd in één grondexploitatie.

Nr.	Omschrijving	Krediet (netto)	Realisatie 01-08-2026 (netto)	Restantkrediet per 01-08-2026	Toelichting
70141	Schoolstraat Pvl	€ 12.110	€ 20.013	€ -7.903	Voor de laatste voorbereidende werkzaamheden voor de herinrichting van de Schoolstraat en Julianastraat is aanvullend € 15.000 benodigd (zie mutaties investeringskredieten). Eind 2026 of begin 2027 wordt naar verwachting een grondexploitatie aan uw raad voorgelegd, waarin de totale voorbereidingskosten worden opgenomen.
70143	Aankoop parkeerplaats Sint-Annaland	€ 422.080	€ 232.036	€ 190.044	De gronden zijn inmiddels aangekocht. De inrichting moet nog plaatsvinden en wordt gecombineerd met de herinrichting van de Nieuwlandseweg.
70152	OBS De Schalm Stav.	€ 40.000	€ -	€ 40.000	Er is nog geen start gemaakt met het inrichten van de bestaande locatie. De verwachting is dat begin 2027 een start wordt gemaakt met de eerste onderzoeken naar herinvulling van de huidige locatie van OBS de Schalm.
70153	Ontwikkeling gronden Oud-Vossemeer	€ 8.958	€ 5.040	€ 3.918	De voorbereidingen zijn in uitvoering. In 2026 worden nog enkele onderzoeken uitgevoerd, waarvoor een aanvullend budget van € 20.000 benodigd is (zie mutaties investeringskredieten). Naar verwachting wordt de grondexploitatie in 2027 opgesteld. De gemaakte voorbereidingskosten worden hierin opgenomen.
70156	Aankoop gronden Patrijzenweg	€ 80.000	€ -	€ 80.000	Voorlopig koopovereenkomst is getekend. Naar verwachting passeert de grond nog dit jaar bij de notaris.
70157	Voorbereidingskrediet Hogeweg	€ 11.038	€ 17.292	€ -6.254	De voorbereidingen zijn in uitvoering. In 2026 worden nog enkele onderzoeken uitgevoerd, waarvoor een aanvullend budget van € 25.000 benodigd is (zie mutaties investeringskredieten). Naar verwachting wordt de grondexploitatie in 2027 opgesteld. De gemaakte voorbereidingskosten worden hierin opgenomen.
70168	Voorbereidingskrediet Welgelegen, Th.	€ 50.000	€ -	€ 50.000	Voor de uitvoering van de benodigde onderzoeken wordt aanvullend budget gevraagd van € 50.000 (zie mutaties investeringskredieten). De onderzoeken starten naar verwachting eind 2026. De hiermee samenhangende voorbereidingskosten kunnen worden opgenomen in de grondexploitatie, die naar verwachting in 2028 aan uw raad wordt voorgelegd.
70169	Aankoop gronden Welgelegen	€ 1.735.000	€ 1.735.000	€ -	In de raadsvergadering van 9 oktober 2025 is ingestemd met de aankoop van circa 9,7 hectare grond in Tholen. De gronden zijn 15 januari 2026 gepasseerd bij de notaris.
70171	Uitbreiding Brede School Tholen	€ 1.061.476	€ 894.030	€ 167.446	De verbouwde zone voor de Eben-Haëzerschool is in gebruik genomen. In oktober is het Talentenplein gereed. De verwachting is dat het investeringskrediet toereikend is.

Nr.	Omschrijving	Krediet (netto)	Realisatie 01-08-2026 (netto)	Restantkrediet per 01-08-2026	Toelichting
70172	Voorbereidingskrediet MFA Tholen	€ 250.000	€ 22.288	€ 227.712	De wijziging van het omgevingsplan is opgestart. In oktober verwachten we de aanbesteding van een project- en bouwmanager af te ronden.
70173	Voorbereidingskrediet Scherpenisse	€ 50.000	€ 28.478	€ 21.522	De voorbereidingen zijn in uitvoering. De verwachting is dat de grondexploitatie eind 2026, of begin 2027 wordt geopend. De gemaakte voorbereidingskosten worden hierin opgenomen.
70174	Aankoop grond Sint-Maartensdijk	€ 825.000	€ 816.719	€ 8.281	In de raadsvergadering van 5 maart 2026 is ingestemd met de aankoop van circa 2,3 hectare grond in Sint-Maartensdijk. Deze grond is 24 augustus 2026 gepasseerd bij de notaris.
70175	Aankoop grond Scherpenisse	€ 1.091.000	€ 1.091.000	€ -	In de raadsvergadering van 5 maart 2026 is ingestemd met de aankoop van circa 9 hectare grond in Scherpenisse. De gronden zijn 1 april 2026 gepasseerd bij de notaris.
70176	Voorbereidingskrediet Klaverveld	€ 30.000	€ -	€ 30.000	De benodigde onderzoeken worden eind 2026 uitgevoerd. De kosten van het voorbereidingskrediet worden verwerkt in de grondexploitatie, die naar verwachting medio 2027 ter besluitvorming aan uw raad wordt voorgelegd.
	Totaal	€ 31.597.805	€ 8.641.904	€ 22.955.901	

Mutaties investeringskredieten

Mutaties in investeringskredieten

Er wordt voorgesteld om de volgende mutaties in de investeringskredieten door te voeren:

Nr.	Omschrijving	Toelichting	Lasten		Baten	
			Opvoering	Aframing	Opvoering	Aframing
70012	Vervanging vervoer gemeentebedrijf	In de in 2025 door uw raad vastgestelde financiële verordening is de ondergrens voor het activeren van investeringen verhoogd van € 40.000 naar € 100.000. Als gevolg hiervan wordt het investeringskrediet voor de aanschaf van een trekker (€ 35.000) omgezet in een incidenteel budget. Aanvullend wordt voorgesteld om krediet 70013 samen te voegen met dit krediet, aangezien de investeringen deels samenhangen.	€ 403.000	€ 35.000		
70013	Vervanging machines gemeentebedrijf	Voorgesteld wordt om het krediet samen te voegen met het krediet voor de vervanging van vervoermiddelen (70012), aangezien de investeringen deels samenhangen.		€ 403.000		
70025	Kavelruil	De financiële consequenties van het raadsbesluit van 25 juni 2026 met betrekking tot de kavelruil voor de provinciale randweg in Oud-Vossemeer zijn verwerkt. Dit leidt tot een kredietmutatie			€ 901.000	
70038	Omzetting wegen naar knelpunten	De komende periode worden diverse integrale projecten uitgevoerd. Voorgesteld wordt om een deel van het budget wegen over te hevelen naar knelpunten openbare ruimte (€ 250.000) en een deel van het budget over te heven naar Dalemsestraat Tholen (€ 100.000).		€ 350.000		
70083	Dalemsestraat Tholen	De werkzaamheden in de Dalemsestraat zijn gecombineerd met de herinrichting van een deel van de Botermarkt en de vervanging van een rioolbuis. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 100.000 over te hevelen vanuit het budget reconstructie wegen.	€ 100.000			
70097	Omzetting wegen naar knelpunten	De komende periode worden diverse integrale projecten uitgevoerd. Voorgesteld wordt om een deel van het budget wegen over te hevelen naar knelpunten openbare ruimte.	€ 250.000			
70101	Uitvoering mobiliteitsplan	In de in 2025 door uw raad vastgestelde financiële verordening is de ondergrens voor het activeren van investeringen verhoogd van € 40.000 naar € 100.000. Als gevolg hiervan wordt het investeringskrediet voor snelheidsmaatregelen (€ 7.000) en het investeringskrediet voor wegverbreding maatregelen Spinnakker (€ 30.000) omgezet in een incidenteel budget.		€ 37.000		

Nr.	Omschrijving	Toelichting	Lasten		Baten	
70118	Mobiliteitshub Poortvliet	De mobiliteitshub in Poortvliet is opgeleverd. Voor de afronding van het project is nog een aanvullend krediet van € 25.000 benodigd.	€ 25.000			
70132	Beregeningsinstallaties sportvelden	In de in 2025 door uw raad vastgestelde financiële verordening is de ondergrens voor het activeren van investeringen verhoogd van € 40.000 naar € 100.000. Als gevolg hiervan wordt het investeringskrediet voor de beregening van de sportterreinen in Stavenisse (€ 35.000) en Sint-Maartensdijk (€ 30.000) omgezet in een incidenteel budget.		€ 65.000		
70140	Julianastraat Pvl	Voorgesteld wordt om het krediet samen te voegen met het krediet Schoolstraat Poortvliet (70141), aangezien beide locaties worden samengevoegd in één grondexploitatie.		€ 20.337		
70141	Schoolstraat Pvl	Voor de laatste voorbereidende werkzaamheden voor de herinrichting van de Schoolstraat en Julianastraat is aanvullend € 15.000 benodigd. Eind 2026 of begin 2027 wordt naar verwachting een grondexploitatie aan uw raad voorgelegd, waarin de totale voorbereidingskosten worden opgenomen. Aanvullend wordt voorgesteld om het krediet samen te voegen met het krediet Julianastraat Poortvliet (70140), aangezien beide locaties worden samengevoegd in één grondexploitatie.	€ 35.337			
70145	Grondaankoop Oud-Vossemeer	Conform de raadsinformatiebrief van 26 augustus 2026 is voor het effectueren van een grondaankoop in Oud-Vossemeer een krediet benodigd van € 330.000.	€ 330.000			
70153	Ontwikkeling gronden Oud-Vossemeer	Voor diverse onderzoeken (bodem, flora- en fauna, sloop, etc.) die nodig zijn wordt een aanvullend budget gevraagd van € 20.000.	€ 20.000			
70157	Voorbereidingskrediet Hogeweg Sint-Maartensdijk	Voor diverse onderzoeken (bodem, flora- en fauna, sloop, etc.) wordt een aanvullend budget gevraagd van € 25.000.	€ 25.000			
70168	Voorbereidingskrediet Welgelegen, Th.	Voor diverse onderzoeken (bodem, flora- en fauna, sloop, etc.) wordt een aanvullend budget gevraagd van € 50.000. De onderzoeken starten naar verwachting eind 2026.	€ 50.000			
70175	Grondaankoop/ruil Scherpenisse	Conform de raadsinformatiebrief van 9 juni 2026 worden de financiële consequenties van de grondaankoop/ruil in Scherpenisse verwerkt.	€ 382.000		€ 264.000	
70177	Herontwikkeling locatie Elenbaas	Voor de herontwikkeling van de locatie Elenbaas in Poortvliet wordt een provinciale bijdrage ontvangen. Deze is bestemd voor de projectontwikkelaar en wordt derhalve budgettair neutraal verwerkt.	€ 453.000		€ 453.000	

Programmaplan

Programma 1: Bestuur

Tholen als veilige, betrouwbare en dienstbare gemeente voor onze inwoners

Opgave 1.1 Bestuur en Burgerparticipatie

Doelstelling

Het gezamenlijk met onze inwoners ontwikkelen van plannen die de leefbaarheid in de kernen ten goede komen

We willen de zichtbaarheid van de gemeente in de kernen (verder) vergroten door alle kernen te bezoeken en per kern een dorpsagenda op te stellen. We zijn benieuwd hoe onze inwoners de ontwikkeling van hun kern zien, zodat we bij onze planvorming beter rekening kunnen houden met de bestaande wensen. Het uitgangspunt is om alle bewoners, jong en oud, te betrekken. Het streven is om alle dorpen voor 2030 afgerond te hebben.

Acties

Dorpsagenda

De dorpsagenda's zijn een belangrijk instrument om te horen wat er onder onze inwoners leeft en om onze inwoners te betrekken bij hun leefomgeving. De ervaringen in Scherpenisse, Oud-Vossemeer, Stavenisse en Sint Philipsland zijn positief. In verband met de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026 wordt voorgesteld om in de tweede helft van 2026 alleen Anna Jacobapolder te bezoeken. De eerste helft van 2026 staat in het teken van de verkiezingen.

Voortgang

We blijven uitvoering geven aan het project Dorpsagenda's als participatieplatform voor inwoners. De huidige aanpak blijft bestaan, omdat inwoners deze werkwijze waarderen. De combinatie van een Dorpsgesprek en Terugkomavond wordt als positief ervaren, omdat inwoners niet alleen kunnen meedenken, maar ook zien wat er met hun ideeën gebeurt. De bijeenkomst in Anna Jacobapolder heeft plaatsgevonden.

In 2027 zijn Sint-Maartensdijk en Sint-Annaland aan de beurt. Ook daar werken we volgens hetzelfde format. Inwoners blijven betrokken via een digitale nieuwsbrief met updates over acties en ontwikkelingen. Na afloop ontvangen zij bovendien de definitieve Dorpsagenda van hun kern.

Opgave 1.2 Dienstverlening

Doelstelling

Een goede en toegankelijke dienstverlening

In deze turbulente wereld willen we zelfstandig onze koers bepalen en zelf de lijnen uitzetten. En dat in een gemeente waar het voor onze inwoners, ondernemers, en bezoekers goed wonen, werken en leven is. We streven hierbij naar een goede dienstverlening, die voor iedereen toegankelijk is. Een goede dienstverlening is een belangrijke grondslag voor het behoud van vertrouwen van burgers in het openbaar bestuur. Dienstverlening omvat niet alleen de producten en diensten die we leveren, maar ook de manier waarop we ze leveren en hoe we communiceren met onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Vanuit ons dienstverleningsprincipe zijn we betrokken, vriendelijk en gastvrij en benieuwd naar de vraag achter de vraag. We kijken samen met de klant naar de mogelijkheden en komen onze afspraken na. Hierbij communiceren we in duidelijke taal. We streven naar een dienstverlening, die zich over de volle breedte ontwikkelt naar een waardering van 8,0 in 2030.

Acties

Digitalisering dienstverlening

Ter verbetering van de digitale dienstverlening voegen we steeds meer diensten toe aan het ‘selfservice-pakket’. In 2026 gaan we de melding adresonderzoek en de garantstelling IND implementeren. Voor verdere mogelijkheden volgen we de ontwikkelingen van de leverancier van iBurgerzaken.

Voortgang

De voorbereidingen zijn getroffen om melding adresonderzoek, huwelijksbevoegdheid en garantstelling IND aan het ‘selfservice-pakket’ toe te voegen. Deze diensten gaan in het 4e kwartaal van 2026 online.

Meting dienstverlening (Klant Contact Monitor)

We continueren het meten van de klanttevredenheid van de dienstverlening. Dit doen we dagelijks met behulp van de Klant Contact Monitor (KCM). Door directe meting krijgen we meteen feedback van inwoners over de kwaliteit van de dienstverlening. We meten de klanttevredenheid nu bij het KCC en bij de afhandeling van klachten door het gemeentebedrijf. We gaan dit in 2026 uitbreiden naar het sociaal domein, het omgevingsloket, burgerzaken en de evenementenvergunning.

Voortgang

De meting is uitgebreid naar burgerzaken, werk en Inkomen, Wmo en schuldhulpverlening. Het omgevingsloket en de evenementenvergunning zijn nog niet in KCM opgenomen. Deze uitbreiding wordt naar verwachting in 2027 gerealiseerd.

Doorontwikkeling dienstverlening

De uitkomsten van de Burgerpeiling worden gebruikt voor de doorontwikkeling van de dienstverlening in 2026. Daarnaast zetten we het burgerpanel in voor het meten van de klanttevredenheid. Tevens optimaliseren we diverse processen met gebruikmaking van de LEAN-methodiek. Hierbij zijn onze dienstverleningsprincipes een belangrijk uitgangspunt.

Voortgang

De uitkomsten van de Burgerpeiling worden in het 4^{e} kwartaal vertaald naar concrete acties.

In 2026 hebben we o.a. het proces verkoop van bouwkavels aan particulieren met gebruikmaking van de LEAN-methodiek geoptimaliseerd. Inschrijvingen voor bouwkavels kunnen bij toekomstige uitgiftes via de website van de gemeente plaatsvinden.-

Opgave 1.3 Veiligheid

Doelstelling

Behoud van een veilige gemeente

Tholen is over het algemeen een rustige gemeente. Toch gaat de verharding van de maatschappij, die gepaard is gegaan met een verharding van de criminaliteit, niet aan onze gemeente voorbij. In de afgelopen jaren zijn er diverse incidenten geweest, vooral ook druggerelateerd. Waakzaamheid is daarom geboden, zowel in het buitengebied, als in de kernen en de havens. We streven samen met inwoners, ondernemers, politie, handhavers en justitie naar behoud van een veilige gemeente Tholen.

Acties

Zichtbaarheid en toegankelijkheid

We blijven investeren in een toegankelijke en herkenbare organisatie, die in direct contact staat met haar inwoners. We zetten in op het versterken van het netwerk met maatschappelijke partners en zorgen ervoor dat inwoners ons eenvoudig weten te vinden en bereiken met hun vragen, ideeën of zorgen.

Voortgang

De samenwerking met maatschappelijke partners binnen het veiligheidsdomein is voortgezet. Daarnaast is ingezet op het onderhouden van laagdrempelige contacten met inwoners, onder meer via reguliere contactmomenten, meldingen en signalen.

Aanpak ondermijning

Door signalen van georganiseerde criminaliteit te herkennen en te delen met partners, versterken we onze informatiepositie en kunnen we voorkomen dat de overheid onbedoeld criminele activiteiten faciliteert of de bovenwereld (inwoners, bedrijven) de onderwereld onbedoeld ondersteunt. Een stevige, integrale aanpak, ook voor onze interne organisatie, vergroot de bestuurlijke én maatschappelijke weerbaarheid. Zo beschermen we niet alleen het lokaal bestuur, maar ook inwoners en ondernemers tegen ondermijnende invloeden.

Voortgang

Binnen de aanpak van ondermijning wordt ingezet op het verstoren van drugscriminaliteit, criminele geldstromen en criminele infrastructuren. Er is gewerkt aan het versterken van de gemeentelijke informatiepositie en de informatie-uitwisseling met samenwerkingspartners. Ook is aandacht besteed aan het signaleren en volgen van nieuwe ontwikkelingen en fenomenen binnen de ondermijnende criminaliteit.

Weerbaarheid

De veiligheid van onze gemeente begint bij weerbaarheid: van onze organisatie én van onze inwoners. In een tijd waarin traditionele criminaliteit zich steeds vaker verplaatst naar digitale vormen, investeren we in het versterken van signaleringsvermogen, cyberweerbaarheid en sociale veerkracht. We trainen medewerkers in het herkennen van ondermijning, ondersteunen inwoners bij digitale veiligheid en werken samen met partners om kwetsbaarheden vroegtijdig te ondervangen. Zo bouwen we aan een gemeenschap die voorbereid is op de risico's van vandaag én morgen.

Voortgang

Ten aanzien van het thema weerbare overheid hebben wij inmiddels het protocol Veilige Publieke Taak vastgesteld. Het protocol beschrijft op hoofdlijnen de visie, ambitie en uitgangspunten voor een veilige publieke taak en een weerbare gemeentelijke organisatie. Het vormt de gemeentelijke uitwerking van thema 2 van de Zeeuwse Norm Weerbare Overheid 2.0, die in 2026 is ondertekend. In het vierde kwartaal wordt het protocol verder uitgewerkt naar organisatorische, bouwkundige en technische maatregelen.

Vanuit het thema maatschappelijke weerbaarheid dragen we bij aan de gezamenlijke Zeeuwse opgave om de weerbaarheid van inwoners, maatschappelijke organisaties en gemeenten te versterken. De Zeeuwse aanpak is opgebouwd rond vier pijlers: bescherming van vitale processen, een parate en veerkrachtige samenleving, continuïteit van overheid en democratie en een weerbare economie.

Voor Tholen zijn binnen de pijler parate en veerkrachtige samenleving twee taakgroepen belegd:

- Maatschappij en maatschappelijke organisaties: Deze richt zich met name op het versterken van sociale cohesie, burgerparticipatie bij crises en het benutten van maatschappelijke organisaties.

- Publieksinformatie en weerbaarheidsacademie: deze richt zich op publiekscampagnes, bewustwording, het Zeeland Veilig-platform, een weerbaarheidsacademie en de koppeling met de landelijke campagne Denk Vooruit.

Aanpak overlast

We zetten in op een integrale benadering waarbij toezicht, handhaving, preventie en samenwerking centraal staan. Door nauwe samenwerking met politie, zorg- en welzijnsorganisaties en woningcorporaties proberen we een sluitende aanpak te realiseren voor zowel acute als structurele overlastsituaties.

Voortgang

Bij overlastsituaties is samengewerkt met betrokken partners en is ingezet op een integrale aanpak. We werken, naar aanleiding van het verzoek van uw raad, aan een voorstel voor (1) de benodigde BOA-capaciteit en (2) een mogelijke flexibele schil voor de aanpak van vraagstukken rondom overlast bij recreatiegebieden tijdens piekmomenten in het zomerseizoen.

Integraal optreden

In onze aanpak van veiligheid en openbare orde staat integraal optreden centraal. Door een nauwe samenwerking tussen gemeente, politie, zorgpartners, onderwijs, woningcorporaties en inwoners creëren we een stevig netwerk dat snel en effectief kan handelen. We bundelen kennis, signalen en middelen om problemen vroegtijdig te herkennen en gezamenlijk op te lossen. Deze integrale werkwijze versterkt de leefbaarheid in onze wijken en vergroot de weerbaarheid van onze gemeenschap.

Voortgang

De samenwerking met partners op het gebied van veiligheid en openbare orde is voortgezet. Er vindt afstemming plaats met onder andere politie, zorgorganisaties, onderwijsinstellingen, woningcorporaties en inwoners. Signalen en ontwikkelingen worden waar relevant gedeeld en besproken, zodat vraagstukken gezamenlijk kunnen worden opgepakt.

Zorg en Veiligheid

De verbinding tussen zorg en veiligheid is essentieel voor een effectieve aanpak van complexe problematiek. Denk aan personen met verward gedrag, huiselijk geweld of meervoudige problematiek. We blijven investeren in vroegsignalering, betere gegevensdeling en versterking van zorg- en veiligheidspartners op lokaal niveau. Door intensieve samenwerking tussen ketenpartners en de gemeente, realiseren we tijdige en passende ondersteuning voor inwoners. Hiermee voorkomen we escalatie van problematiek en dragen we bij aan een veilige en veerkrachtige gemeenschap.

Voortgang

Er is ingezet op het invullen van de vacatures op het terrein van zorg en veiligheid. Met de invulling komt binnen de organisatie meer capaciteit beschikbaar voor de reguliere werkzaamheden en kan intensiever worden ingezet op preventie.

Opgave 1.4 Opvang

Doelstelling

Voldoende opvangplekken voor asielzoekers

Gemeenten hebben met de inwerkingtreding van de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet) van 1 februari 2024 een wettelijke taak in de opvang van asielzoekers. Het doel van de wet is te komen tot voldoende opvangplekken en een evenwichtigere verdeling van asielzoekers over provincies en gemeenten. De gemeente Tholen heeft zich aan de Provinciale Regietafel (PRT) gecommitteerd aan de opvang van 70 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers). Dit is een doelgroep die bijzondere aandacht verdient. Zij zijn extra kwetsbaar en hebben een specifieke opvanglocatie nodig met de juiste ondersteuning en begeleiding vanuit het COA.

Acties

Opvangplaatsen asielzoekers

Voor de uitvoering van deze taak doen we een beroep op de beschikbare rijksmiddelen. Deze zijn in de programmabegroting budgettair neutraal verwerkt.

Daarnaast wordt uitwerking gegeven aan de provinciale afspraken met betrekking tot de Spreidingswet. Uw raad wordt hierbij betrokken zodra er meer zicht is op concrete invulling.

Voortgang

De crisisnoodopvang in het voormalige schoolgebouw aan de Molenvlietsedijk te Tholen is per 18 januari 2026 beëindigd. Momenteel wordt, in samenwerking met het COA, gewerkt aan de voorbereidingen voor de realisatie van een tijdelijke noodopvanglocatie voor 150 asielzoekers in het kader van de uitvoering van de Spreidingswet.

Doelstelling

Voldoende opvangplekken voor ontheemden uit Oekraïne (GOO)

In 2022 hebben gemeenten van het rijk de opdracht gekregen om de opvang van ontheemden uit Oekraïne te organiseren. De gemeente Tholen draagt bij aan de landelijke en regionale opgave en zorgt voor een veilige woonomgeving op de diverse gemeentelijke opvanglocaties. De locaties houden we in ieder geval in stand tot de einddatum van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (4 maart 2027) plus 1 jaar. Vanaf 1 juli 2025 bedraagt onze inspanningsverplichting 285 gerealiseerde gemeentelijke opvangplekken.

Acties

Opvangplaatsen GOO

Sinds het uitbreken van de oorlog in Oekraïne vangt onze gemeente ontheemden op die onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming van de Europese Unie (2001/55/EG) vallen. Deze richtlijn geeft recht op opvang, medische zorg, onderwijs voor minderjarige kinderen en toegang tot de arbeidsmarkt. Wij hebben de wettelijke taak om te zorgen voor (voldoende) opvang(plekken), welke is vastgelegd in de Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne. De opvangopgave (zogenaamde inspanningsverplichting) wordt vastgesteld door de minister van Asiel en Migratie. De verdeling over de regio's wordt afgesproken in het Veiligheidsberaad en per gemeente in de PRT (Provinciale Regie Tafel). De opvangopgave voor onze gemeente betreft 285 GOO plekken.

Voortgang

Onze gemeente heeft 256 opvangplekken gerealiseerd (op 1 september 2026) en spant zich in om toe te werken naar de opvangopgave van 285 opvangplekken. De uitgaven zijn binnen het budget en worden bekostigd vanuit de beschikbare rijksmiddelen.

Lasten en baten Programma 1

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2026	Wijzigingen o.b.v. raadsbesluiten voor Prorap	Prorap 2026	Gewijzigde begroting per 1 sept 2026
Bestuur en Burgerparticipatie				
Lasten	2.144	2.293	22	2.315
Totaal Bestuur en Burgerparticipatie	**2.144**	**2.293**	**22**	**2.315**
Dienstverlening				
Lasten	1.771	1.806	0	1.806
Baten	-570	-570	0	-570
Totaal Dienstverlening	**1.201**	**1.236**	**0**	**1.236**
Veiligheid				
Lasten	3.502	3.561	0	3.561
Totaal Veiligheid	**3.502**	**3.561**	**0**	**3.561**
Opvang				
Lasten	4.404	4.404	0	4.404
Baten	-4.250	-4.250	0	-4.250
Totaal Opvang	**154**	**154**	**0**	**154**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**7.000**	**7.243**	**22**	**7.265**
Gerealiseerd resultaat	**7.000**	**7.243**	**22**	**7.265**

Financiële mutaties programma 1

Financiële mutaties

Kostenplaats	Omschrijving	Toelichting	Lasten	Baten	Saldo
60131	Audiovisuele aanpassing raadszaal	Voor de aanpassing aan de audiovisuele installatie in de raadszaal is een incidenteel budget benodigd van € 22.000.	€ 22.000		€ 22.000
		Totaal	**€ 22.000**	**€ -**	**€ 22.000**

Programma 2: Samenleving

Tholen als leefbare en sociale gemeente om kansrijk op te groeien en vitaal oud te worden

Opgave 2.1 Onderwijs

Doelstelling

Optimale ontwikkelingskansen voor jongeren

Om volwaardig deel te kunnen nemen aan de samenleving willen we onze jongeren optimale ontwikkelingskansen aanreiken. In samenwerking met de schoolbesturen en de aanbieders van peuteropvang bieden we een groot aantal voorzieningen aan, variërend van peuteropvang tot en met voortgezet onderwijs. We willen een goede onderwijsstructuur, waarin de voorzieningen overal in de gemeente dicht bij huis beschikbaar zijn. De voorzieningen zijn gericht op een ononderbroken ontwikkeling richting maatschappelijke en economische zelfredzaamheid. Kinderen kunnen al vanaf 2-jarige leeftijd naar de peuteropvang waar voor- en vroegschoolse educatie wordt gegeven. Onze ambitie is dat zoveel mogelijk peuters hiervan gebruik maken, met name de peuters met een VVE-indicatie. We streven er naar in 2030 minimaal 70% van deze doelgroep te bereiken (2024: 42%).

Acties

Bereik voor- en vroegschoolse educatie

Om het bereik van de voor- en vroegschoolse educatie (VVE) te monitoren gebruiken we de digitale VVE toeleidingsmonitor van Dimensional Insight. Met GGD jeugdgezondheidszorg, kinderopvang met VVE-aanbod, basisscholen en gemeente zijn afspraken, over de werkwijze en toeleiding, vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst VVE. Afhankelijk van landelijke ontwikkelingen herijken we in 2026 het onderwijsachterstandenbeleid.

Voortgang

Begin oktober 2026 staat een overleg gepland over de voortgang toeleiding en indicering VVE met GGD Zeeland en de VVE-aanbieders.

Integraal Huisvestingsplan: Oud-Vossemeer

We geven uitvoering aan het Integraal HuisvestingsPlan (IHP) door per kern / school maatwerk te bieden ten aanzien van de keuze voor nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie. Binnen het huidige Integraal Huisvestingsplan is voor de scholen in Oud-Vossemeer nieuwbouw voorzien. In 2026 werken we een voorstel uit op basis waarvan keuzes gemaakt kunnen worden voor de scholen, ook in relatie tot mogelijke gebiedsontwikkeling van de directe (sport)omgeving en andere maatschappelijke voorzieningen.

Voortgang

In een breed overleg met afvaardigingen (van verenigingen) uit Oud-Vossemeer worden scenario's onderzocht voor mogelijke stedenbouwkundige herinvulling van het sport- en onderwijsgebied in relatie tot de recente grondaankopen. Dit zal in het najaar van 2026 verder worden uitgewerkt.

Integraal Huisvestingsplan: Poortvliet

In 2026 realiseren we de nieuwbouw van de Jenaplan School met de Bijbel en OBS De Eevliet te Poortvliet, almede de inpandige Taalklas en de dorpshuisvoorziening. De oplevering zal in 2027 plaatsvinden.

Voortgang

De nieuwbouw van de MFA Poortvliet verloopt volgens planning. Er is een project gestart om uitvoering te geven aan de motie.

Integraal Huisvestingsplan: OBS De Schalm Stavenisse
In 2026 gaan we starten met de voorbereidende werkzaamheden voor de nieuwbouw van OBS De Schalm in combinatie met de gymzaal.

Voortgang

De vaststelling van het TAM-IMRO-plan is voorzien in november of december 2026. Inmiddels is een aannemer geselecteerd en wordt gewerkt aan het definitief ontwerp en de bijbehorende begroting. De verwachting is dat deze in oktober 2026 worden afgerond. De start van de bouw is gepland voor het tweede kwartaal van 2027.

Integraal Huisvestingsplan: Calvijn College Tholen
Het plan is om voor het Calvijn College nieuwbouw te realiseren op een gedeelte van het trainingsveld van VV Tholense Boys. De voorziening voor gymonderwijs brengen we onder bij de beoogde Multifunctionele Accommodatie. Deze voorzien we op de huidige locatie van De Meulvliet.

In 2026 starten we met:

- Het maken van afspraken (met het Calvijn College) over het bouwheerschap, het doorlopen van het ontwerpproces en de besluitvorming door college en de gemeenteraad;
- De ruimtelijke procedures;
- De aanleg van kunstgras op het hoofdveld van VV Tholense Boys, zodat het trainingsveld vrijkomt als bouwkavel voor het Calvijn College en de aanleg van waterberging.

Voortgang

Het Calvijn College heeft het bouwheerschap op zich genomen en is gestart met het opstellen van een programma van eisen. Als gemeente hebben we de procedure tot wijziging van het omgevingsplan opgestart. Het kunstgrasveld is afgelopen zomer aangelegd.

Opgave 2.2 Gezonde basis

Doelstelling

Versterking van de sociale basis
We willen de sociale basis versterken. Dit betreft het geheel van (vrij toegankelijke) informele en formele activiteiten, voorzieningen en relaties in de leefomgeving van onze inwoners die bijdragen aan hun welzijn en zelfredzaamheid. Het versterken van de sociale basis gaat over het omzien naar elkaar in de wijken, buurten en dorpen. Maar ook over het zelfstandig kunnen leiden van het leven met eigen regie en een netwerk vanuit die basis.

Acties

Zorgloketten
We onderzoeken hoe we de zorgloketten structureel en financieel kunnen borgen in het voorliggend veld. We organiseren twee keer per jaar een zorglokettenoverleg en we bieden de zorgloketten ondersteuning bij de uitvoering of uitbreiding van hun activiteiten.

Voortgang

De evaluatie van de zorgloketten is afgerond. We hebben in april een nieuwe subsidieregeling vastgesteld om de ontwikkeling van de zorgloketten binnen het voorliggend veld te borgen.

Sportaccommodaties

We gaan bij voetbalvereniging WHS te Sint-Annaland het hoofdveld en het schoolveld renoveren.

In Tholen is het plan om kunstgras aan te leggen op het hoofdveld. En een wedstrijdveld in natuurgras op de huidige locatie van het Calvijn College. Dit plan maakt onderdeel uit van het Masterplan Tholen. Het kunstgras leggen we aan ter compensatie van het verlies aan trainingscapaciteit. Op dit veld voorzien we nieuwbouw van het Calvijn College en waterberging. Het 3e wedstrijdveld leggen we aan vanwege een capaciteitstekort.

De sportverenigingen in Sint-Annaland hebben verzocht om gezamenlijk met de gemeente op te trekken in het toekomstbestendig maken van de accommodaties. We onderzoeken de kansen en mogelijkheden om te komen tot een integrale ontwikkeling van de voorzieningen in Sint-Annaland.

Voortgang

De renovatieplanning voor de voetbalvelden zijn herzien na een extra kwaliteitscontrole. De trainingsvelden van WHS en SPS hebben voorrang gekregen. Deze zijn in 2026 gerenoveerd binnen het budget.

In Tholen is het hoofdveld van natuurgras vervangen door een kunstgrasveld. Dit plan maakt onderdeel uit van het Masterplan Tholen. Het kunstgras leggen we aan ter compensatie van het verlies aan trainingscapaciteit.

Op dit moment zijn we bezig met het ontwikkelen van toekomstbestendig beleid op het gebied van buitensport in de gemeente.

Speeltuinen

We realiseren tenminste één grotere speelplek in iedere kern waar kinderen van verschillende leeftijden samen kunnen spelen. We geven gefaseerd uitvoering aan de adviezen van de onderzoeken die gedaan zijn door de Speeltuinbende Tholen in samenwerking met de Nederlandse Stichting voor het Gehandicapte Kind en een extern bureau. Gedeeltelijk wordt aangesloten bij bestaande projecten. Ook realiseren we aanpassingen vanuit reguliere onderhoudsbudgetten. In 2026 geven we uitvoering aan de aanpassing van Kreeftenstraat te Tholen en de Oostsingel te Sint-Maartensdijk volgens de adviezen van de Speeltuinbende Tholen en de Nederlandse Stichting voor het Gehandicapte Kind.

Voortgang

De grotere speelplek aan de Schoolstraat in Stavenisse is heringericht. Er is gestart met de werkzaamheden tot aanpassing van de speeltuin in de Kreeftenstraat in Tholen. De opdracht tot uitvoering van de aanpassingen in de speeltuin in de Oostsingel in Sint-Maartensdijk is verstrekt. De verwachting is dat deze speeltuin in het voorjaar van 2027 klaar is. Bij alle aanpassingen is rekening gehouden met de motie Inclusief Spelen. Conform deze motie zijn er ook speelpanelen geplaatst bij speelplekken aan de Rosmolen in Tholen en Vestetuin in Tholen en zal er een inclusief speeltoestel geplaatst worden in de speelplek aan de Burgemeester Smithstraat in Sint-Annaland.

Kunst- en cultuur

Muziekeducatie

Tot 1 januari 2027 zijn wij aangesloten bij de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Muziekschool Zeeland. In 2026 geven we uitvoering aan het gekozen scenario voor het muziekonderwijs in de gemeente Tholen. We werken met lokale muziekverenigingen samen aan een toekomstbestendig en volwaardig muziekonderwijs op Tholen.

Kunst en cultuur

In 2026 versterken we de verbinding tussen kunst, cultuur, erfgoed en toerisme. Met subsidies, evenementen en samenwerking met culturele organisaties ondersteunen we een aantrekkelijk aanbod voor inwoners en bezoekers.

Ook is een onderzoek uitgevoerd naar de toekomstbestendigheid van musea en informatiecentra. De uitvoering verloopt volgens planning en binnen budget.

Voortgang

Muziekeducatie
De gemeente werkt aan de uitvoering van het vervolgtraject voor het muziekonderwijs na de voorgenomen uittreding uit de GR Muziekschool Zeeland per 1 januari 2027. In 2026 onderzochten we verschillende scenario's. Op basis daarvan bereiden we nu de besluitvorming voor.

Kunst en cultuur
In 2026 versterken we de verbinding tussen kunst, cultuur, erfgoed en toerisme. Met subsidies, evenementen en samenwerking met culturele organisaties ondersteunen we een aantrekkelijk aanbod voor inwoners en bezoekers. Ook onderzochten we de toekomst van musea en informatiecentra. De uitvoering verloopt volgens planning en binnen budget.

Bibliotheek
Vanaf 2026 krijgen wij een wettelijke zorgplicht voor een volwaardige bibliotheekvoorziening. Voor het uitvoeren van deze taak gaan gemeenten een structurele bijdrage via het gemeentefonds ontvangen. We werken regionaal samen aan de realisatie van een volwaardige en toekomstbestendige bibliotheekvoorziening.

Voortgang

De wetswijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) ligt momenteel bij de Tweede Kamer. De plenaire behandeling staat gepland voor het najaar van 2026. De beoogde invoeringsdatum is 1 januari 2027. De verwachting is dat de huidige uitvoeringsovereenkomst met de bibliotheek Oosterschelderegio voldoet aan de Wsob.

Jij op Tholen
De medewerkers van Jij op Tholen dragen bij aan het realiseren van Vitale Kernen. De buurtsportcoaches organiseren met maatschappelijke partners en inwoners jaarlijks diverse activiteiten op het gebied van sociale versterking, gezondheidsbevordering, cultuur en meedoen. Ze zijn betrokken in de uitvoering van het leefstijlakkoord en ondersteunen verenigingen en scholen.

De jongerenwerkers organiseren jeugdhonken en activiteiten met en voor jongeren. Ze vervullen een belangrijk rol in preventie en tijdig signaleren van problemen. Ze begeleiden jaarlijks een aantal jongeren ook individueel om te voorkomen dat beginnende problemen toenemen en specialistische hulp nodig is. Jeugdprofessionals leiden jongeren ook steeds vaker naar het jongerenwerk toe, omdat het laagdrempelig en voorliggend ingezet kan worden.

De coördinatoren informele zorg zetten zich in voor mantelzorgers, vrijwilligers en laagdrempelige ondersteuning voor inwoners met praktische hulpvragen. We organiseren voorlichtingsbijeenkomsten en workshops voor mantelzorgers. Verder besteden we aandacht aan de Dag van de Mantelzorg en organiseren we een activiteit voor jonge mantelzorgers.

Voortgang

De activiteiten in het kader van sport en bewegen worden volgens het jaarplan uitgevoerd. Het programma kent preventieve activiteiten zoals Cool2Bfit, activiteiten gericht op vrije tijd en ontmoeting zoals de summergames en ondersteuning van inwoners en verenigingen, bijvoorbeeld wandel- en fietsgroepen en walking voetbal. Er zijn twee nieuwe jeugdhonken geopend in samenwerking met vrijwilligers en zorgloketten. Ook zijn er afspraken met

scholen over signalering en inzet van activiteiten door de jongerenwerkers. Er zijn 4 vrijwilligers actief die inwoners laagdrempelig ondersteuning bieden bij financiën. Er zijn diverse activiteiten voor mantelzorgers georganiseerd en in september is een avond voor vrijwilligers georganiseerd.

Inwonerondersteuning
We gaan in 2026 integraal werken aan de transformatie van het sociaal domein. We evalueren de pilot inwonersondersteuning. Deze evaluatie en de leeromgeving van het Stevig Lokaal Team dienen als uitgangspunt voor de verdere doorontwikkeling.

Voortgang

De pilot inwonersondersteuning draagt bij aan een afname van de instroom bij de toegang. Met name op het gebied van Wmo. Op het gebied van jeugd is nog ontwikkeling van de werkwijze nodig, ook in samenhang met de versterking van de sociale basis, ontwikkeling van het voorliggend veld en Stevig Lokaal Team. De voorbereidingen voor het integreren van de werkwijze in de gemeentelijke uitvoeringsorganisatie per 1 januari 2027 is voorbereid.

Doelstelling

Bevordering van de gezondheid van onze inwoners
We willen de gezondheid van onze inwoners bevorderen. Hiertoe voeren wij samen met (lokale) partners het Leefstijlakkoord uit. Met het Leefstijlakkoord zetten wij in op het creëren van randvoorwaarden om zoveel mogelijk inwoners van de gemeente Tholen gezond te laten opgroeien en wonen in een gezonde omgeving. Onze ambitie is om leefstijl in zoveel mogelijk beleidsdomeinen te laten terugkomen en onze inwoners te ondersteunen bij het maken van gezonde keuzes. We focussen op de jeugd en de senioren. Het Leefstijlakkoord is ook geïntegreerd in het lokale plan van aanpak van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Acties

Leefstijlakkoord
Samen met de bij het Leefstijlakkoord betrokken partners organiseren we nieuwe initiatieven en proberen we te zorgen voor structurele borging van initiatieven, zoals:

- Gezond opgroeien (0-4 jaar): peuter4daagse, verdere implementatie van Het Bewegend Kind, beweegmarkt, boekjesproject, etc.
- Onderwijs en ouders (4-12 jaar): winterloop, plaatsing van leesfietsen in de bibliotheek, Daily Mile, etc.
- Ouderen blijven gezond actief (65+ jaar): gezondheidstesten, scootmobieltocht, 55+ boekje met daarin (beweeg)aanbod, etc.

Voortgang

De activiteiten worden volgens het jaarplan uitgevoerd.

Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA)
In 2026 komt er een aanvullend akkoord AZWA. Onderdeel hiervan is een voorziene korting van 10% op de GALA-middelen. We bekijken integraal hoe we uitvoering kunnen geven aan het AZWA, in samenhang met IZA en GALA.

Voortgang

Regeling specifieke uitkering voor AZWA- en HLO-doelen is gepubliceerd op 21 juli 2026. In het restant van 2026 worden de financiele en inhoudelijke consequenties in beeld gebracht en wordt bekeken hoe we de uitvoering kunnen voort- en/of doorontwikkelen.

Opgave 2.3 Ondersteuning

Doelstelling

Verlening van passende en zo nabij mogelijke ondersteuning tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten

Het verlenen van passende en zo nabij mogelijke ondersteuning tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten blijft een belangrijk aandachtspunt. De betaalbaarheid en beschikbaarheid van de specialistische (niet-vrij toegankelijke) zorg staat immers al jaren onder druk. We zetten ons daarom de komende jaren maximaal in om het percentage jongeren met specialistische jeugdhulp terug te dringen van 13% naar 9% in 2030. Bij de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning spannen we ons maximaal in om het aantal cliënten met een maatwerkarrangement per 1.000 inwoners gelijk te houden aan het niveau van 2024. Vanwege de vergrijzing achten we een daling niet realistisch. Het voorliggend veld en het Stevig Lokaal Team moeten in deze transformatie een belangrijke rol spelen.

Acties

Stevig Lokaal Team

We starten in 2026 met de leeromgeving Stevig Lokaal Team (SLT). Vanuit het SLT bieden we direct laagdrempelige ondersteuning. Wanneer nodig leiden we toe naar specialistische hulp, waarbij het SLT de regie blijft voeren. Vanuit de leeromgeving ontwikkelen we een monitor, waarmee we gerichter in kunnen zetten op preventie, signalering, informatie en advies op basis van de hulpvragen. Vanuit de leeromgeving en de pilot inwonerondersteuning werken we toe naar implementatie van het SLT in 2028.

Voortgang

De leeromgeving is gestart in de kern Sint-Maartensdijk. Met de opgehaalde informatie zetten we de komende periode in op een doorontwikkeling en uitrol over de gehele gemeente. De monitor is nog in ontwikkeling.

Inkoop specialistische jeugdhulp

In samenwerking met de Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland wordt de (tijdelijke) aanbesteding voor 2026 afgerond en gaan we verder met de aanbesteding voor de geïndiceerde jeugdhulp vanaf 2028.

Voor regionale aanbieders gaan we bij de inkoop afspraken maken, zodat de ondersteuning zoveel mogelijk in de omgeving van onze inwoners aangeboden wordt. Hierbij kijken we ook naar partijen in West-Brabant en niet alleen naar Zeeland. Als regionaal ingekocht aanbod niet voldoende bereikbaar is voor onze inwoners onderzoeken we of er lokale alternatieven mogelijk zijn. We gaan dan in gesprek met de contracterende GR om dit lokale aanbod te kunnen faciliteren.

We zien een stijging van de jeugdhulp. Hoewel het aantal verwijzingen vanuit huisartsen afneemt, neemt het aantal verwijzingen vanuit de Geïndiceerde Instellingen (GI) toe. We zetten in op samenwerking met de GI om deze trend te onderzoeken en te kunnen doorbreken.

Voortgang

De contracten zijn in werking getreden. In samenwerking met de Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland wordt gewerkt aan de aanbesteding voor de geïndiceerde jeugdhulp vanaf 2028.

We zien dat de instroom en de kosten voor de jeugdhulp nog steeds toenemen. Vanuit het project Grip op jeugd onderzoeken we de oorzaken en nemen we maatregelen om de stijging van de kosten te beheersen, waarbij het uitgangspunt onverminderd is dat jeugdigen en gezinnen een passend en effectief hulpaanbod krijgen.

Verbinding onderwijs en jeugdhulp

In 2026 worden de Onderwijszorgarrangementen (OZA) op de Geluksvogel geëvalueerd, waarbij jeugdigen onderwijs kunnen volgen in combinatie met zorg.

Voortgang

De actie verloopt volgens planning.

Inkoop passend aanbod

In 2026 bereiden we de aanbesteding maatschappelijk werk en cliëntondersteuning voor. We verlengen de huidige overeenkomst in verband met de ontwikkelingen van het Stevig Lokaal Team.

Voortgang

Met de nieuwe werkwijze van inwonersondersteuning en het Stevig Lokaal Team zien we een toename van de vraag naar maatschappelijk werk. Op dit moment is er een wachtlijst voor maatschappelijk werk en is er een wachttijd van 8-10 weken. We kijken voor de opdracht voor maatschappelijk werk daarom integraal bij de doorontwikkeling van het Stevig Lokaal Team.

Kostenbeheersing

We zetten in op normaliseren en onderzoeken lokale alternatieven voor duurdere vormen van specialistische hulp, waarbij het uitgangspunt is dat er een passende oplossing is voor de hulpvrager.

Voortgang

Er loopt een pilot in kader van de Wmo om te kijken welke aanpassingen in het dagelijks leven mogelijk zijn om de zelfredzaamheid en zelfstandigheid in het huishouden te vergroten in plaats van het direct inzetten van huishoudelijke ondersteuning. Evaluatie moet nog plaatsvinden. Er is een pilot in voorbereiding voor informele dagbesteding om indicatie WMO of WLZ zo lang mogelijk uit te stellen en inwoners in staat te stellen toch zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen wonen. De vraag is of dit binnen de beschikbaar gestelde middelen uitvoerbaar is.

Woonzorgvisie

We stellen in 2026 een lokale woonzorgvisie op. De werkgroep, bestaande uit de zorgpartijen, Stadlander en de gemeente is in 2025 gestart. We streven er naar dat hulpvragen voor alle doelgroepen zoveel mogelijk in de eigen omgeving opgelost of ondersteund kunnen worden. Hiervoor zetten we in op de ontwikkeling van een samenhangend aanbod van wonen, zorg en welzijn voor verschillende doelgroepen in de kernen. We werken nauw samen met de partners om de visie te vertalen naar concrete uitvoeringsafspraken.

Voortgang

De visie is vastgesteld en de uitwerking van het uitvoeringsprogramma is gestart.

Beschermd wonen

In de periode 2025 tot en met 2030 werken we gefaseerd toe naar de volledige doordecentralisatie van Beschermd Wonen in Zeeland. Dit houdt in dat de taken en verantwoordelijkheden stapsgewijs verschuiven van de centrumgemeenten naar alle Zeeuwse gemeenten. Het doel is dat alle gemeenten uiterlijk in 2030 zelfstandig verantwoordelijk zijn voor de organisatie van Beschermd Wonen, passend bij de lokale context en gericht op het versterken van het sociaal netwerk van inwoners met een psychische kwetsbaarheid. Eerst wordt (in 2025) een regionale voorverkenning naar de spreiding van Beschermd Wonen in Zeeland uitgevoerd. Daarna wordt, op basis van deze voorverkenning, een regionaal spreidingsplan opgesteld. Voor het opstellen van het spreidingsplan is een

onafhankelijk onderzoeksbureau aangesteld. De resultaten van dit onderzoek geven richting aan de gewenste en haalbare spreiding van Beschermd Wonen in de regio. Tenslotte voeren alle gemeenten een lokale verkenning uit om inzicht te krijgen in de lokale behoefte, de beschikbare voorzieningen en de uitvoeringsmogelijkheden.

Met deze gefaseerde aanpak zorgen we voor een zorgvuldige overdracht, voldoende voorbereidingstijd en lokaal draagvlak. Zo kunnen we de ondersteuning beter laten aansluiten op de persoonlijke situatie van inwoners en hun directe omgeving versterken.

Voortgang

Het realisatieplan wordt in 2026 vastgesteld als richtinggevend kader. Een deel van de opgave wordt lokaal uitgewerkt in de uitvoeringsmatrix van de Woonzorgvisie 2026-2030 en het ander deel wordt subregionaal en lokaal bepaald. De vraag is of dit met de huidige bezetting lukt. Na de doorrekening van het realisatieplan is pas bekend welke regionale middelen we kunnen inzetten.

Zorg en veiligheid
De ketensamenwerking in zorg en veiligheid is een belangrijk aandachtspunt voor gemeenten. We zetten in op implementatie van de regiekaart Zeeland. Voor Tholen geldt dat we voor veiligheid vallen onder het Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezaten, waardoor we lokaal meer te regelen en af te stemmen hebben. We zetten in op een sluitende keten voor zorg en veiligheid.

Voortgang

Escalaties worden via een integrale en uniforme werkwijze opgepakt. Maatschappelijke ontwikkelingen en toenemende verantwoordelijkheden van de gemeenten voor inwoners met complexe problematiek met risico's op onveiligheid vragen om versterking en verankering van de werkwijze. Vooral de beschikbaarheid en uitwisseling van informatie is regelmatig een knelpunt. Daarbij werken we voor zorg en veiligheid in verschillende regionale verbanden samen wat een extra uitdaging geeft in de ketensamenwerking. De verwachting is dat komende jaren nog extra budget nodig zal zijn voor het op orde brengen van de uitvoeringscapaciteit bij de gemeente en uitvoeringsorganisaties.

Opgave 2.4 Participatie

Doelstelling

Iedereen kan naar vermogen deelnemen aan de samenleving
We willen dat iedereen naar vermogen kan deelnemen aan de samenleving, waar mogelijk via werk in het reguliere arbeidsproces. We bieden financiële ondersteuning aan mensen die (tijdelijk) niet zelfstandig in hun levensonderhoud kunnen voorzien of in financiële problemen zijn gekomen. Via een preventieve aanpak (vroegsignalering) willen we zoveel mogelijk voorkomen dat mensen in armoede (komen te) verkeren en schulden opbouwen. We zetten ons de komende jaren in om het percentage huishoudens met problematische schulden terug te dringen naar maximaal 7,0% in 2030 (2024: 7,4%).

Acties

Preventie en vroegsignalering
In het kader van preventie en vroegsignalering richten we ons op de volgende acties:

- We verbeteren de uitleg op de gemeentelijke website over het hulpaanbod door consulenten via filmpjes;
- We vereenvoudigen de informatie over vroegsignalering op de website (B1-taalniveau) en gaan deze in verschillende talen beschikbaar stellen;

- We organiseren themagerichte workshops voor diverse doelgroepen, zoals bijvoorbeeld jongeren en statushouders. Tijdens deze bijeenkomsten wordt aandacht besteed aan onderwerpen als omgaan met geld, eventuele betalingsachterstanden en het treffen van betalingsregelingen ter voorkoming van schuldenproblematiek;
- Tenslotte maken we in het kader van vroegsignalering afspraken met particuliere verhuurders.

Voortgang

Nog niet alles is opgepakt. De informatie op de website is verduidelijkt, maar is nog niet in verschillende talen kenbaar gemaakt. Er wordt gewerkt aan een notitie om de ondersteuning op het gebied van financiën vanuit de Participatiewet te verbeteren. Ook het organiseren en vormgeven van budgetbegeleiding / budgetbeheer is hierbij een belangrijk punt. De focus op vroegsignalering bij huurachterstanden ligt bij de samenwerking met de woningcorporatie.

Schuldhulpverlening

- We zorgen voor een laagdrempelige toegang van de gemeentelijke schuldhulpverlening. Hierin zoeken we afstemming met de zorgloketten en het Stevig Lokaal Team;
- Ter bevordering van de kwaliteit van dienstverlening aan inwoners met (dreigende) schulden zetten we in op intensivering van de samenwerking met bewindvoerders en naleving van de gemaakte afspraken over bijvoorbeeld bereikbaarheid en het toewerken naar zelfredzaamheid.

Voortgang

Vorig jaar gestart met een bijeenkomst met het voorliggend veld om inzicht te geven in de organisatie van schuldhulpverlening in de gemeente Tholen. In kader van armoedebeleid wordt ook dit jaar een bijeenkomst gehouden om de samenwerking op dit gebied te verbeteren. De eerste gesprekken over het opstellen van een convenant zijn al gehouden. De planning is dat voor 1 januari 2027 het convenant is opgesteld en ondertekend door 3 bewindvoerders.

Participatie

We starten met de implementatie van de Participatiewet in Balans. Als eerste onderdeel van de implementatie zullen kaders en uitvoeringsregels aangepast moeten worden. Daarna kijken we vanuit de behoefte van de verschillende doelgroepen naar de effectiviteit van het aanbod.

We onderzoeken hoe we de samenwerking met De Betho en de pilot Skills richting de toekomst vorm willen geven.

We voeren lokaal een project uit om inburgeringsplichtigen te laten participeren, onder andere door sport- en beweegactiviteiten. Dit leidt tot verbetering van de fysieke en mentale gezondheid, vergroting van de sociale participatie (door toeleiding naar verenigingen) en toenamen van de kansen op de arbeidsmarkt.

Voortgang

De implementatie van de Participatiewet in Balans, spoor 1, wordt afgerond met het aanbieden van de verordening Participatie en Handhaving aan de gemeenteraad.

Het eindrapport van Berenschot inzake de bestuursopdracht van GR De Betho is gereed. Geadviseerd wordt een nieuwe gemeenschappelijke regeling vast te stellen, aangevuld met een dienstverleningsovereenkomst voor de gemeente Tholen. De pilot Skills wordt in de verdere uitwerking meegenomen.

Het project gericht op het stimuleren van de participatie van inburgeringsplichtigen, onder andere door middel van sport- en beweegactiviteiten, dient nog te worden geëvalueerd.

Lasten en baten Programma 2

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2026	Wijzigingen o.b.v. raadsbesluiten voor Prorap	Prorap 2026	Gewijzigde begroting per 1 sept 2026
Onderwijs				
Lasten	5.013	4.972	0	4.972
Baten	-1.601	-1.601	0	-1.601
Totaal Onderwijs	**3.412**	**3.371**	**0**	**3.371**
Gezonde Basis				
Lasten	9.896	10.594	838	11.432
Baten	-742	-780	0	-780
Totaal Gezonde Basis	**9.154**	**9.814**	**838**	**10.652**
Ondersteuning				
Lasten	19.635	19.888	110	19.998
Baten	0	-140	0	-140
Totaal Ondersteuning	**19.635**	**19.748**	**110**	**19.858**
Participatie				
Lasten	13.176	13.919	30	13.949
Baten	-6.405	-7.060	0	-7.060
Totaal Participatie	**6.771**	**6.859**	**30**	**6.889**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**38.972**	**39.791**	**978**	**40.769**
Gerealiseerd resultaat	**38.972**	**39.791**	**978**	**40.769**

Financiële mutaties programma 2

Financiële mutaties

Kostenplaats	Omschrijving	Toelichting	Lasten	Baten	Saldo
66762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	De eindafrekening van de Inkooporganisatie Jeugdhulp over 2025 bedraagt € 240.000. Rekening houdend met het reeds hiervoor opgenomen budget van € 130.000 resteert nog een aanvullend benodigd bedrag van € 110.000.	€ 110.000		€ 110.000
65730	Speeltuinen	Het budget voor de vernieuwing van de speeltuin aan de Kreeftenstraat in Tholen is ontoereikend. Tijdens de uitvoering is gebleken dat slechts één bestaand speeltoestel behouden kon blijven. De overige toestellen moesten volledig worden vervangen. Daarnaast was het noodzakelijk een	€ 15.000		€ 15.000

Kostenplaats	Omschrijving	Toelichting	Lasten	Baten	Saldo
		nieuwe valdempende ondergrond aan te brengen over een groter oppervlak dan oorspronkelijk was voorzien. Deze extra werkzaamheden leiden tot hogere kosten (€ 15.000) dan waarmee in de oorspronkelijke raming rekening was gehouden.			
65310	Kunst en cultuur	De eindafrekening over 2025 van de Zeeuwse Muziekschool leidt tot een incidentele extra uitgave van € 10.000	€ 10.000		€ 10.000
65230	Sportterreinen	In de in 2025 door uw raad vastgestelde financiële verordening is de ondergrens voor het activeren van investeringen verhoogd van € 40.000 naar € 100.000. Als gevolg hiervan worden de investeringskredieten voor de beregening van de sportterreinen in Stavenisse (€ 35.000) en Sint-Maartensdijk (€ 30.000) omgezet in incidentele budgetten. Dit resulteert in een eenmalig nadeel van € 65.000.	€ 65.000		€ 65.000
65310	Uittreedsom Zeeuwse muziekschool	De uittreedsom van de Zeeuwse Muziekschool wordt op basis van de huidige inzichten geraamd op een bedrag tussen € 600.000 en € 675.000. Vooruitlopend op de definitieve vaststelling is in deze begrotingswijziging een nadelig financieel effect van € 650.000 verwerkt.	€ 650.000		€ 650.000
67110	Eindafrekening GGD	De eindafrekening 2025 van de gemeenschappelijke regeling GGD resulteert in een voordelig saldo van € 34.000. Dit betreft het project 'basis op orde' (€ 6.000) en overige projectengelden (€ 28.000).	€ -34.000		€ -34.000
65310	Eerste begrotingswijziging 2026 Zeeuwse Muziekschool	De eerste begrotingswijziging 2026 van de Zeeuwse Muziekschool leidt tot een aanvullende bijdrage van € 32.000 voor de gemeente Tholen. Hoewel hierop een zienswijze is ingediend, heeft het algemeen bestuur besloten de begrotingswijziging ongewijzigd vast te stellen.	€ 32.000		€ 32.000
65610	Decentralisatie uitkering versterking bibliotheekvoorzieningen	Om de bibliotheekvoorzieningen in de regio te versterken en de toegankelijkheid te verbeteren is er een bedrag beschikbaar van € 100.000. Dit bedrag wordt verstrekt middels een decentralisatie uitkering en derhalve budgettair neutraal verwerkt.*	€ 100.000		€ 100.000
66350	Decentralisatie uitkering alleenverdieners fase II	Huishoudens die worden geraakt door de alleenverdienersproblematiek en daardoor onder het bestaansminimum uitkomen, kunnen op grond van de decentralisatie-uitkering Alleenverdienersproblematiek fase II een tegemoetkoming aanvragen. De hiermee samenhangende lasten (€ 30.000) worden gedekt uit de ontvangen decentralisatie-uitkering en zijn daarmee budgettair neutraal verwerkt.*	€ 30.000		€ 30.000
		Totaal	**€ 978.000**	**€ -**	**€ 978.000**

Kostenplaats	Omschrijving	Toelichting	Lasten	Baten	Saldo

* dit bedrag wordt budgettair neutraal verwerkt middels de algemene uitkering en is als bate verwerkt in het overzicht algemene dekkingsmiddelen

Programma 3: Ruimte

Tholen als aantrekkelijke, duurzame gemeente om te wonen, werken en recreëren

Opgave 3.1 Wonen en Erfgoed

Doelstelling

Voldoende kwalitatief goede en betaalbare woningen

We streven naar voldoende kwalitatief goede en betaalbare woningen voor de verschillende doelgroepen. Om het huidige woningtekort terug te dringen tot een gezond evenwicht, wordt nationaal ingezet op de realisatie van 900.000 woningen tot en met 2030. Om dit te realiseren wordt gestreefd naar de bouw van circa 100.000 nieuwbouwwoningen per jaar. Daarbij is het streven dat ten minste twee derde van deze woningen betaalbaar is. Daarom is nationaal de bouw van 250.000 sociale corporatiewoningen en 350.000 woningen in het middensegment (middenhuur- en koopwoningen onder de betaalbaarheidsgrens) nodig. Het bod van de provincie Zeeland is vastgelegd in de Woondeal. Het doel van deze Woondeal is om van 2022 tot en met 2030 16.500 extra woningen in Zeeland te bouwen. Elke gemeente neemt een fair share van deze regionale opgave. In Tholen zetten we ons samen met de woningbouwcorporatie maximaal in voor de realisatie van 1.640 woningen tot 2030. Ons streven is dat hiervan 928 woningen betaalbaar zijn.

Acties

Volkshuisvestingsprogramma

We stellen in 2026 een volkshuisvestingsprogramma op. Het volkshuisvestingsprogramma vervangt de woonvisie.

Voortgang

De gemeente werkt momenteel aan de totstandkoming van een integraal volkshuisvestingsprogramma. In dit programma worden de ambities, opgaven en uitvoeringsmaatregelen op het gebied van wonen voor de komende jaren uitgewerkt (2027-2030). Daarbij worden onder andere de woningbehoefte, betaalbaarheid, beschikbaarheid, leefbaarheid, wonen en zorg en de kwaliteit en verduurzaming van de woningvoorraad in samenhang beschouwd.

Het programma wordt opgesteld in nauwe samenwerking met woningcorporaties, zorgorganisaties, maatschappelijke partners, marktpartijen en inwoners. De inzichten uit deze samenwerking worden verwerkt in een uitvoeringsgerichte agenda, waarmee de gemeente en haar partners de volkshuisvestelijke opgaven concreet kunnen aanpakken.

De verwachting is dat het volkshuisvestingsprogramma medio 2027 vastgesteld kan worden. Tot die tijd blijft de gemeente actief werken aan de uitvoering van bestaande woonafspraken (Woonvisie) en lopende woningbouwprojecten, waarbij nieuwe inzichten uit het programma waar mogelijk al worden meegenomen.

Huisvestingsverordening

Op basis van de resultaten van het schaarste-onderzoek, bekijken we de mogelijkheden binnen de huisvestingsverordening. Daarbij stellen we in 2026 ieder geval een regionaal afgestemde urgentieregeling op.

Voortgang

Naast het volkshuisvestingsprogramma werkt de gemeente aan de actualisatie van haar wooninstrumentaria (lees: huisvestingsverordening + urgentieregeling). Deze instrumenten dragen bij aan een transparante verdeling van woonruimte en bieden mogelijkheden om in specifieke situaties maatwerk toe te passen. De drie producten vormen

gezamenlijk een belangrijke basis voor de uitvoering van het gemeentelijke woonbeleid. De huisvestingsverordening en de urgentieregeling kunnen medio 2027 vastgesteld worden door de raad.

Woningbouwcomplexen
Naast de reeds in exploitatie zijnde woningbouwcomplexen, worden in de kernen Sint-Maartensdijk, Oud-Vossemeer, Sint-Annaland, Tholen en Scherpenisse plannen opgestart of verder in procedure gebracht.

Voortgang

In de kernen Sint-Maartensdijk, Oud-Vossemeer, Sint-Annaland, Tholen en Scherpenisse zijn plannen opgestart of verder in procedure gebracht.

Omgevingswet
In de transitiefase van de Omgevingswet tot aan 2032 vervolgen we het implementatietraject om te komen tot een gebiedsdekkend omgevingsplan. Ons streven is om het omgevingsplan stapsgewijs en gefaseerd op te bouwen. De komende jaren gaan we ervaring opdoen met de nieuwe wet en de nieuwe instrumenten en optimaliseren we de werkprocessen.

Voortgang

Doelstelling

De aanwezige cultuurhistorische waarden van Tholen goed beschermen, benutten en beleefbaar maken
De gemeente Tholen heeft een rijke historie. Onze inwoners zijn trots op dit verleden en op het erfgoed dat daaraan herinnert in de vorm van gebouwen, objecten, structuren, tradities en verhalen. Samen geven al deze vormen van erfgoed Tholen een eigen identiteit; het maakt dat mensen er zich thuis voelen. Met de op 7 oktober 2021 door uw raad vastgestelde Erfgoedvisie willen we inspiratie, maar vooral ook richting geven aan de gezamenlijke omgang met het Thoolse erfgoed in de nabije toekomst. Het doel van deze Erfgoedvisie is dan ook om de aanwezige cultuurhistorische waarden van Tholen goed te beschermen, te benutten en beleefbaar te maken. De visie is opgebouwd uit vijf speerpunten met bijbehorende acties. Het is onze ambitie om de uitvoering van de acties gezamenlijk met onze erfgoedvrijwilligersorganisaties, ondernemers én inwoners op te pakken onder het motto “Samen trots op het Thools erfgoed!”

Acties

Beschermen
Om monumenteigenaren te ondersteunen evalueren we de Subsidieregeling voor de instandhouding van gemeentelijke monumenten en passen deze waar nodig aan. Verder evalueren we het aanbieden van inspecties van de monumentenwacht aan monumenteigenaren en het gebruik daarvan als monitor van de staat van de rijks- en gemeentelijke monumenten. Daarnaast onderzoeken we hoe we met de Zeeuwse gemeenten de uitvoering van onze taken op gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving kunnen verbeteren door hierin de samenwerking op te zoeken.

Voortgang

Voor de evaluatie van de Subsidieregeling voor instandhouding van gemeentelijke monumenten en de regeling met de Monumentendag is een enquête uitgezet onder eigenaren. Op basis van de reacties en een analyse van aanvragen wordt een voorstel gemaakt voor een vervolg voor beide regelingen. De verwachting is dat dit voorstel in december aan de raad wordt voorgelegd.

In samenwerking met de Zeeuwse gemeenten wordt gewerkt aan voorstel voor een pilot om een Zeeuwse toezichthouder voor monumenten te kunnen aanstellen. Deze toezichthouder is door alle deelnemende gemeenten in te zetten. Hiermee wordt kennis en capaciteit op gebied van monumententoezicht naar Zeeland gehaald.

Tot slot worden naar verwachting voor het eind van het jaar de laatste gemeentelijke monumenten aangewezen.

Benutten
Samen met de Vereniging Nederlandse Vestingsteden organiseren we in 2026 de Vestingstedendagen in Tholen. Dit combineren we met de Havendagen. We brengen hiermee de vesting Tholen meer onder de aandacht van inwoners en geïnteresseerden. Verder onderzoeken we de mogelijkheden om archeologie een prominentere plaats te geven. Bijvoorbeeld via tentoonstellingen of door het bevorderen van wetenschappelijk onderzoek.

Voortgang

Op 6 juni 2026 waren de Vesting- en Havendagen in Tholen. Onderdeel hiervan was een VIP-programma voor onder andere bestuurders van gemeenten binnen de Vereniging Nederlandse Vestingsteden. Op 5 juni was voor scholen uit de gehele gemeente een educatieve dag in de vesting. Bijna 800 leerlingen hebben daaraan deelgenomen.

Op gebied van archeologie wordt gekeken of vervolgonderzoek mogelijk is voor de opgraving in Poortvliet. Een boekje over de stand van de archeologie en de vondsten van de laatste jaren in de gemeente wordt dit najaar afgerond.

Voor het Kasteelterrein in Sint-Maartensdijk is door de eigenaar archeologisch onderzoek uitgevoerd op een gedeelte van het terrein. Dit onderzoek is bepalend voor de vervolgstappen voor dit terrein.

Landelijk is in toenemende mate aandacht voor maritieme archeologie. Hierbij wordt toegewerkt naar een toekomstbestendig stelsel waarin maritiem erfgoed beschermd wordt en beleefbaar wordt gemaakt. De Zeeuwse Delta is een focusregio binnen dit programma. Dit betekent dat hier ook voor Tholen mogelijk onderzoek uit voortkomt en de uitwerking daarvan in beleid.

Beleefbaar maken
We willen het erfgoed beleefbaar maken door onder andere cultuurhistorische gebouwen te ontsluiten, bijvoorbeeld tijdens de Open Monumentendag. We bereiken onze doelen door actief te werken aan participatie en maken daarbij dankbaar gebruik van het Erfgoedplatform.

Voortgang

De Open Monumentendag vond plaats op zaterdag 12 september. Voorafgaand is op vrijdag 11 september de klassendag voor de scholen georganiseerd.

In samenwerking met het erfgoedplatform is onderzoek gedaan naar het museum- en erfgoed aanbod op Tholen en Sint Philipsland. Het vervolg op het onderzoek wordt ook mede in samenwerking met het erfgoedplatform vormgegeven.

Opgave 3.2 Werken

Doelstelling

Een optimale woon-werkbalans
Samen met de ondernemers werken we aan een kwalitatief hoogwaardig en duurzaam vestigingsklimaat, waarin bedrijven kunnen gedijen en dat zo veel mogelijk aansluit bij de Thoolse arbeidsmarkt. We geven dit vorm door bedrijven in diverse sectoren actief te faciliteren. Verder streven we naar versterking van de bestaande

economische structuur en bieden we ruimte voor de verdere doorgroei van bedrijventerrein Welgelegen te Tholen, als dé locatie voor het vestigen van nieuwe bedrijven voor de gehele gemeente. De lokale bedrijventerreinen worden zo mogelijk beperkt afrondend uitgebreid. Het beleid ten aanzien van detailhandel richt zich op het beschikbaar houden van een basisvoorziening voor het doen van boodschappen in zoveel mogelijk kernen en een volwaardige grotere supermarkt in ieder geval in Sint-Annaland, Sint-Maartensdijk en Tholen.

Acties

Ondernemingsklimaat

Via de bedrijfscontactfunctionaris zorgen we voor een laagdrempelige ingang bij de gemeente voor ondernemersvragen in de breedste zin en helpen we de ondernemer verder met bijvoorbeeld subsidies, personeelstekorten, samenwerking tussen bedrijven etc. We werken daarbij samen met o.a. Provincie Zeeland, Economische Impuls Zeeland, Stichting Tholen Beter Bekend en Dockwize.

Voortgang

De contacten met de bedrijven lopen goed. Er wordt veelvuldig gebruik van gemaakt en we horen terug dat het wordt gewaardeerd. Er zijn geen bijzonderheden te melden.

Economische structuur

We faciliteren en stimuleren de Thoolse bedrijven op diverse manieren. Zo zorgen we voor goede vestigingsmogelijkheden. We breiden daarom bedrijventerreinen uit, zodat bestaande bedrijven kunnen groeien en we nieuwe bedrijven kunnen aantrekken. Ook kijken we samen met de ondernemersverenigingen hoe de winkelgebieden en de bedrijventerreinen optimaal kunnen functioneren.

Voortgang

Er wordt gestart met een stedenbouwkundige uitwerking voor de uitbreiding van Welgelegen. Mogelijk zal netcongestie wel gaan werken als een belemmering. Met de middenstand zijn we in overleg.

Bedrijventerreincomplexen

In 2026 starten we met de planvorming voor de uitbreiding van het bedrijventerrein te Tholen. Verder ronden we de ruimtelijke procedure voor de uitbreiding van het bedrijventerrein te Oud-Vossemeer af. Voor beide uitbreidingen worden ook grondexploitatieberekeningen opgesteld, welke ter vaststelling aan uw raad worden voorgelegd. De grondexploitatieberekening voor het bedrijventerrein te Sint-Annaland kan naar verwachting worden afgesloten.

Voortgang

We zijn gestart met de planvorming voor de uitbreiding van het bedrijventerrein te Tholen. Uitbreiding van Klaverveld is opgepakt en volgend op realisatie Randweg Oud-Vossemeer. De grondexploitaties zullen samen met de ruimtelijke plannen aan de raad worden voorgelegd.

De grondexploitatieberekening voor het bedrijventerrein te Sint-Annaland kan per einde van het boekjaar worden afgesloten.

Opgave 3.3 Recreatie en Toerisme

Doelstelling

Meerwaarde creëren door een kwaliteitsgerichte ontwikkeling in balans met natuur en omgeving

Uw raad heeft in 2025 de strategische visie op toerisme en recreatie vastgesteld. We zetten met deze visie in op drie pijlers. We willen allereerst onze strategische ligging benutten in combinatie met de gebiedskwaliteiten en het DNA van Tholen. Verder willen we dat toerisme meerwaarde creëert voor inwoners, landschap, cultuur en

economie. Tenslotte willen we kwaliteitsgericht ontwikkelen in balans met natuur en omgeving. Aan de visie is een meerjarig uitvoeringsplan gekoppeld. Dit plan is opgebouwd uit vijf hoofdonderdelen met bijbehorende acties. Om een belangrijke bijdrage te leveren aan de realisatie van de visie brengen we dit uitvoeringsplan ten uitvoer.

Acties

Verblijfstoerisme

We zetten in op groei van het verblijfstoerisme door het verbeteren van de bedbezetting over het seizoen heen. Om in te zetten op seizoenspreiding en kort verblijf zet Stichting Tholen Beter Bekend in op specifieke marketingcampagnes. Verder worden de overnachtingsmogelijkheden bij particulieren, dus op bestemming wonen, vastgelegd in het omgevingsplan.

Voortgang

Diverse grote en kleinere evenementen in voor- en najaar worden door STBB gedeeld in de evenementenagenda op de website en via social media. Een van de marketingcampagnes gericht op seizoensspreiding is de marketingcampagne van Zeeland & Partners (provinciaal), die dit voorjaar door STBB is gedeeld.

Het vastleggen van regels voor overnachtingsmogelijkheden bij particulieren in het omgevingsplan is gestart.

Natuur en landschap

We breiden het voorzieningenniveau in het landschap voor fietsers, wandelaars en duikers uit met aantrekkelijke rust- en informatiepunten. Dit doen we onder andere door het verbeteren van de zichtbaarheid van de online routes op de website van Eiland Tholen (Stichting Tholen Beter Bekend) en het realiseren van fietsservicepunten (opladen, watertappunt).

Voortgang

In september wordt een zogenaamde 'solar fietsenstalling' geplaatst bij Gorishoek, waar e-bikes kunnen worden opgeladen. Samen met het zelfreinigende toilet en watertappunt vormt dit een fietsservicepunt.

De fiets- en wandelroutes zijn online zichtbaar op de website van Eiland Tholen en in afstemming met Zeeland & Partners worden routes ook via Route.nl en Komoot.nl beter vindbaar.

Dagrecreatie

We zorgen ervoor dat de basis van de recreatieve infrastructuur goed onderhouden blijft. Daarnaast investeren we in de uitbreiding van voorzieningen. Op de Oesterdam plaatsen we een natuurtoilet en we maken een planning voor de uitrol van sanitaire voorzieningen bij overige toeristische hotspots. Ook verbeteren we de faciliteiten op de strandjes en intensiveren we het onderhoud.

Voortgang

Mede naar aanleiding van de motie van de gemeenteraad van 28-5-'26 met onderwerp 'veiligheid, vervuiling & verloedering recreatiegebied Oesterdam te Tholen en recreatiegebieden in de gemeente Tholen en vanwege het warme zomerseizoen, is in het hoogseizoen de frequentie van afval ophalen en schoonmaken van de toiletten verhoogd. Dit om het gewenste kwaliteitsniveau te kunnen behalen. Ook is het aantal sanitaire voorzieningen uitgebreid (5 natuurtoiletten op de Oesterdam en extra mobiele toiletten op nieuwe locaties) en verbeterd, waardoor de onderhoudskosten zijn toegenomen en het budget is overschreden.

Erfgoed en cultuur

Ieder dorp of stad een eigen verhaal: Voor ieder dorp stellen we een jaarlijks budget beschikbaar (€ 7.500) waarmee invulling kan worden gegeven aan het versterken van de thema's per kern.

De verdronken stad Reymerswael vormt onze 10e kern en herbergt bijzondere onontdekte en onbekende verhalen. Deze verhalen maken we zichtbaar en beleefbaar. We zetten dan ook verder in op het realiseren van de lopende deelprojecten binnen de Interreg subsidie (Be)leefbare Schelde, zoals het realiseren van getijdebakken in de vorm van voormalige fundamenten en picknicktafels met tentoonstelling van vondsten.

Voortgang

In samenwerking met Stichting Tholen Beter Bekend wordt gewerkt aan een plan van aanpak voor de thematisering per kern. Er is dit voorjaar uitvoering gegeven aan een pilot in Oud-Vossemeer, namelijk een muurschildering in het dorp met een spreuk van Theodore Roosevelt.

Momenteel wordt gewerkt aan het definitieve ontwerp voor de getijdebakken en picknicktafels voor de verdronken stad Reymerswael en wordt de vergunningaanvraag voorbereid. De werkzaamheden worden uitgevoerd binnen het beschikbaar gestelde budget en de toegekende Interreg subsidie.

Marketing
Samen met gemeente en ondernemers zet de Stichting Tholen Beter Bekend zich in om onze gemeente te promoten. Naast de jaarlijkse subsidiebijdrage op gebied van wonen, werken en recreëren, verlenen we op projectbasis aanvullende middelen ten behoeve van toeristische activiteiten. In 2026 betreft dit het uitbreiden en professionaliseren van het netwerk van informatiepunten. Daarnaast gaat Stichting Tholen Beter Bekend zich inzetten om in combinatie met de thematisering van de kernen de openbare ruimte 'aan te kleden' om deze thema's nog meer zichtbaar te maken.

Voortgang

In samenwerking met Stichting Tholen Beter Bekend wordt gewerkt aan een plan van aanpak voor de thematisering per kern. Er is uitvoering gegeven aan een pilot in Oud-Vossemeer, namelijk een muurschildering met een spreuk van Theodore Roosevelt.

Het netwerk van informatiepunten is weer verder uitgebreid en telt nu 1 toeristisch informatiepunt en 7 toeristische folderpunten.

Opgave 3.4 Mobiliteit

Doelstelling

Een veilig en duurzaam verkeers- en vervoerssysteem waarin onze kernen en bedrijventerreinen goed bereikbaar zijn
Goed mobiliteitsbeleid start vanuit een samenhangende toekomstvisie, die richting geeft aan huidige en toekomstige beleidskeuzes. Een integrale visie, die mobiliteitsopgaven verbindt aan de andere opgaven van onze gemeente. Op 21 januari 2021 heeft uw raad deze mobiliteitsvisie voor 2040 vastgesteld.

Om een belangrijke bijdrage te leveren aan de realisatie van deze mobiliteitsvisie brengen we het Mobiliteitsplan 2022-2030 ten uitvoer. Het plan is opgebouwd uit vijf hoofdonderdelen met bijbehorende acties. Concreet willen we in 2030 de circa 70 acties uit het plan gerealiseerd hebben.

Acties

Bereikbaarheid

- Samen met de provincie Zeeland trekken we op bij de realisatie van de randweg in Oud-Vossemeer. De verantwoordelijkheid blijft bij de provincie Zeeland, maar als gemeente zijn we nauw betrokken bij het proces;

- De gemeente Tholen blijft betrokken en stuurt aan op snelle en efficiënte aanpak met zo min mogelijk hinder in de instandhoudingsopgave van de Schelde-Rijnverbinding van Rijkswaterstaat;
- We werken het plan voor het realiseren van een fietspad langs de nieuwe wijk Vroonstede II in Sint-Annaland verder uit;
- Door de vele woningbouwontwikkelingen rondom Sint-Annaland zijn we in overleg met het waterschap welke wegen we van hen kunnen overnemen om de bereikbaarheid van Sint-Annaland toekomstbestendig te maken.

Voortgang

De randweg Oud-Vossemeer wordt momenteel door de provincie Zeeland aanbesteed. De planning is nog steeds dat de randweg eind 2027 wordt opengesteld voor verkeer.

De gemeente Tholen blijft nauw betrokken en blijft aandringen op een snelle en efficiënte uitvoering, met zo min mogelijk hinder als gevolg van de instandhoudingsopgave van de bruggen in de Schelde-Rijnverbinding. Dit is een doorlopend aandachtspunt in het overleg met de betrokken partijen.

Het plan voor de realisatie van een fietspad langs de nieuwe wijk Vroonstede II in Sint-Annaland is inmiddels verder uitgewerkt. Op dit moment vinden gesprekken plaats over de benodigde grondoverdracht, zodat de verdere technische uitwerking en realisatie van het fietspad mogelijk wordt.

Ten aanzien van de bereikbaarheid van Sint-Annaland zijn in overleg met het waterschap verschillende wegen overgenomen door de gemeente. Hiermee is een belangrijke stap gezet in het toekomstbestendig bereikbaar houden van Sint-Annaland, mede in het licht van de woningbouwontwikkelingen in en rondom de kern. Met de overdracht van deze wegen is tevens de verantwoordelijkheid voor het beheer en onderhoud bij de gemeente komen te liggen.

Verkeersveiligheid
Om de verkeersveiligheid te vergroten passen we in de volgende straten verkeersremmende maatregelen toe: Veerstraat te Oud-Vossemeer, Veilingweg te Sint-Annaland, Gemaalweg te Tholen en oversteekplaats Windsingel / Zoekweg te Tholen. Ook waarderen we het Zuidplantsoen in Poortvliet naar 30 km/u af.

Voortgang

Voor deze maatregelen zijn de benodigde voorbereidende werkzaamheden afgerond, waaronder het opstellen van tekeningen en een bestek met kostenraming. Het aanbestedingstraject wordt momenteel doorlopen. Na gunning kunnen de werkzaamheden worden uitgevoerd. Het moment van uitvoering is mede afhankelijk van de planning en beschikbare capaciteit van de geselecteerde aannemer.

Verkeerscirculatie, parkeren en toegankelijkheid
Aan de hand van de teruggekoppelde input van bewoners op de dorpsavonden, stellen we per kern een verkeersplan op.

Voortgang

Via de dorpsagenda's worden aandachtspunten en wensen van inwoners op het gebied van verkeer, parkeren, bereikbaarheid en openbare ruimte opgehaald. Deze worden beoordeeld, geprioriteerd en integraal afgewogen, waarbij ook beleid, haalbaarheid, verkeerskundige belangen en beschikbare middelen worden betrokken. De maatregelen die hieruit voortkomen worden opgenomen in de dorpsagenda's en vormen de basis, het plan, voor de verdere uitvoering. Door de dorpsagenda periodiek te actualiseren ontstaat een actueel overzicht van de verkeerskundige opgaven en prioriteiten binnen de kern.

De uitvoering van de dorpsagenda's verloopt volgens planning. Het opstellen, actualiseren en uitvoeren van deze agenda's is een doorlopend proces. Inmiddels hebben de dorpsavonden voor Scherpenisse, Oud-Vossemeer, Stavenisse, Sint-Philipsland en Anna Jacobapolder plaatsgevonden. De dorpsavonden voor Sint-Maartensdijk en Sint-Annaland volgen nog. Voor Tholen wordt momenteel bekeken op welke wijze de dorpsavond het beste kan worden vormgegeven, gelet op de omvang van de kern.

Slimme en duurzame mobiliteit
Samen met de provincie Zeeland onderzoeken we de behoefte naar deelmobiliteit in Zeeland en hoe we dit het beste kunnen implementeren. Daarnaast implementeren we samen met de provincie Zeeland Flexvervoer in de gemeente Tholen. Flex is onderdeel van de nieuwe busconcessie die eind 2026 in werking zal treden.

Voortgang

De provincie Zeeland heeft een aanbestedingstraject doorlopen voor ondersteuning bij het uitvoeren van een behoefteonderzoek naar deelmobiliteit in Zeeland. Inmiddels is een partij geselecteerd die dit onderzoek gaat uitvoeren. De voorbereidende werkzaamheden zijn afgerond; het onderzoek zelf moet nog van start gaan. De gemeente Tholen blijft hierbij betrokken en sluit aan bij de provinciale aanpak.

De implementatie van flexvervoer binnen de gemeente Tholen verloopt in samenwerking met de provincie Zeeland. Hoewel Flex onderdeel is van de nieuwe busconcessie die eind 2026 in werking treedt, is het flexvervoer in Tholen al op 20 april 2026 ingevoerd. Inmiddels wordt Flex in heel Zeeland aangeboden en neemt het gebruik toe. Uit de eerste resultaten blijkt dat Flex goed wordt gewaardeerd door gebruikers en dat het aantal reizigers groeit. Daarbij moet de kanttekening geplaatst worden dat we een beter inzicht krijgen in het gebruik binnen onze gemeente zodra de nieuwe dienstregeling ingaat (medio december a.s.). Tegelijkertijd is gebleken dat de exploitatiekosten hoger uitvallen dan oorspronkelijk begroot. Hierdoor is voor 2026 aanvullende financiering noodzakelijk. Op dit moment wordt nog uitgewerkt hoe het ontstane tekort wordt verdeeld en welke partijen hieraan bijdragen. De financiële gevolgen voor de gemeente Tholen zijn daarom nog niet definitief bekend.

Opgave 3.5 Energie en Milieu

Doelstelling

Vermindering van de CO2-uitstoot
Met de energietransitie bedoelen we de overgang van energie uit fossiele bronnen naar duurzaam opgewekte energie. In Nederland is de energietransitie uitgewerkt in het Klimaatakkoord. Het streven is om met de Regionale Energiestrategie (RES) een evenredige en ambitieuze bijdrage te leveren aan het landelijke klimaatbeleid. Het landelijke doel is om in 2050 95% minder CO_2 uit te stoten ten opzichte van 1990. Het doel voor 2030 bedraagt een reductie van 55-60% CO_2 (voorheen 49%). Deze landelijke doelstelling omarmen we in Zeeland. Om een bijdrage te leveren aan deze doelstelling spannen we ons o.a. in om tot 2030 2.000 woningen via het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) te laten isoleren en streven we naar 50% minder aardgasverbruik in particuliere woningen in 2030 ten opzichte van 1990 (gelijkgesteld aan 2017 = 1.310 m3).

Acties

Duurzame opwek elektriciteit

We onderzoeken of en hoe we het in 2024 opgesteld vermogen voor windenergie kunnen behouden bij het aflopen van de levensduur van bestaande turbines. Verder stellen we in 2026 beleid op voor kleine windturbines en andere kleinschalige opwek.

Voortgang

Het beleid voor kleine windturbines en andere kleinschalige opwek is doorgeschoven omdat het maken van een beleidskader voor batterijen en -opslag voorrang heeft gekregen. Deze laatste wordt op korte termijn afgerond.

Gebouwde omgeving (energiebesparing)

- We helpen inwoners hun energierekening te verlagen, onder andere door energiecoaches in te zetten en door isolatie(maatregelen) te stimuleren;
- We werken aan een (pre-)soortenmanagementplan, zodat de isolatieopgave van inwoners kan worden voortgezet;
- We leveren de haalbaarheidsstudie naar de verduurzaming van de bedrijventerreinen bij de kern Tholen op;
- We gaan bedrijventerreinen en individuele bedrijven helpen te verduurzamen;
- We brengen de diverse mogelijkheden voor verduurzaming van het bedrijventerrein Sint-Maartensdijk in beeld en brengen dit in beeld in een verduurzamingsplan;
- We voeren de bewustwordingscampagne uit.

Voortgang

We voeren de pilot kwetsbare huishoudens uit. Hiermee proberen we isolatiemaatregelen te stimuleren bij particuliere woningeigenaren met een laag inkomen die in slecht geïsoleerde woningen wonen. De combinatie van beperkte financiële draagkracht en een woning met een lage energetische kwaliteit leidt tot hogere kwetsbaarheid. Omdat de respons laag lijkt te zijn proberen we het project bij te stellen.

Ook is de opdracht voor het opstellen van het (pre-)soortenmanagementplan verleend en is het traject opgestart. Dit loopt zeker door tot mei 2028.

Tenslotte vordert haalbaarheidsstudie naar de verduurzaming van de bedrijventerreinen bij de kern Tholen. Een resultaat wordt in Q4 verwacht.

Gebouwde omgeving (duurzame warmte)

We herijken de Transitievisie Warmte (uit 2021) en stellen het Warmteprogramma vast (gereed eind 2026). Verder starten we met het maken van het eerste uitvoeringsplan om wijken aardgasvrij te maken.

Voortgang

De vaststelling van het Warmteprogramma wordt voorzien voor 2027. De wettelijke basis rondom warmte is een jaar uitgesteld naar 2027.

Voor het aardgasvrij maken van wijken zijn de voorbereidingen in volle gang. Er is inmiddels een participatieleidraad vastgesteld en meerdere doelgroepenaanpakken zijn geformuleerd. Bij één doelgroep start nog in 2026 de aanpak.

Mobiliteit

We onderzoeken de mogelijkheden om het opladen van elektrische voertuigen in de gemeente Tholen mogelijk te maken, zoals snelladen voor personenvervoer en laden voor de logistiek. Verder onderzoeken we de haalbaarheid van een mobiliteitscoöperatie voor deelvervoer.

Voortgang

Vanwege de vertaling van het prioriteitskader van de Autoriteit Consument en Markt (ACM) is het realiseren van laadinfrastructuur minder realistisch geworden. Laadinfrastructuur heeft geen prioriteit waardoor aanvragen lager op de wachtlijst worden geplaatst dan woningen en onderwijsinstellingen.

Doelstelling

Vermindering van het huishoudelijk restafval

Alle Zeeuwse gemeenten hebben een apart afval- of grondstoffenbeleid om aan de Van Afval Naar Grondstoffen (VANG) doelstelling te voldoen. Samen met onze inwoners en ondernemers streven we onder andere via onze afvalinzameling naar een schoner milieu en naar vermindering van het restafval naar 30 kilo per persoon per jaar in 2030 vooruitlopend op een volledig circulaire aanpak in 2050.

Acties

Milieustraat

We realiseren een slagboom op de milieustraat in Sint-Maartensdijk.

Voortgang

De slagboom op de Milieustraat in Sint-Maartensdijk is gerealiseerd. Op dit moment worden gegevens verzameld over het brenggedrag op de verschillende Milieustraten. Deze gegevens zijn een belangrijke informatiebron om eventueel aangescherpt beleid te kunnen voorstellen.

Huis-aan-huis-inzameling restafval

Om de VANG-doelstelling van 100 kilo restafval per persoon per jaar te realiseren, heeft u besloten om als financiële prikkel vanaf 2024 Diftar in te voeren bij de inzameling van het restafval. Hoewel we goed op weg zijn om het restafval verder te beperken, gaan we de doelstelling van 100 kg restafval in 2025 waarschijnlijk nog niet realiseren. We verhogen daarom overeenkomstig de Kadernota 2026 het tarief voor het ledigen van een rolcontainer van 240 liter van € 5,00 naar € 7,00 en het tarief voor een inworp in de verzamelcontainer van € 1,00 naar € 1,40. We evalueren periodiek of de maatregelen effectief zijn en of de prijsprikkel voldoende is.

Naast volumesturing en Diftar gaan we in nieuw te ontwikkelen wijken ervaring opdoen met het inzamelen van restafval op buurtniveau via ondergrondse containers.

Voortgang

Verhoging van het Diftar tarief is doorgevoerd en de ingezamelde kilo's restafval huis-aan-huis geven een positief signaal af op deze maatregel. Tot en met juli 2026 is het aantal tonnage afgenomen met 1,5 % t.o.v. 2025.

Bij de nieuwbouwwijken Vroonstede Fase 2 in Sint-Annaland en Molenvliet in Tholen is de buurtgerichte inzameling van restafval meegenomen in de aanleg van de openbare ruimte. Eind dit jaar gaan mogelijk de eerste wijk hun restafval wegbrengen naar een ondergrondse container in de wijk.

Inzameling grondstoffen

We onderzoeken in 2026 of het mogelijk is om naast de bestaande glas- en textielbakken in de wijken nog andere grondstoffen in de wijken / kernen in te zamelen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan vet of e-waste.

Voortgang

Dit onderzoek is nog niet uitgevoerd. Tijdens de Dorpsagenda avond in Anna Jacobapolder zijn hier vragen over gesteld. Er wordt over gedacht om in deze kern een pilot uit te voeren.

Circulair werken
We stellen in 2026 een uitvoeringsagenda circulaire economie op en voeren deze uit.

Voortgang

Er is een uitvoeringsagenda 2026 in uitvoering. Naast gemeentelijke projecten vindt de uitvoering ook plaats binnen de Zeeuwse samenwerkende gemeenten. Hierdoor is de planning van enkele (Zeeuwsbrede) projecten verschoven.

Opgave 3.6 Klimaatadaptatie en Natuur

Doelstelling

Een klimaatbestendige, waterrobuuste en biodiverse gemeente
Het klimaat verandert. Ondanks dat we maatregelen nemen om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen, zullen we in de toekomst te maken krijgen met effecten van het veranderende klimaat, zoals hitte, wateroverlast, droogte en overstroming. Daarom is het nodig onze omgeving aan te passen aan deze nieuwe omstandigheden. Dit noemen we klimaatadaptatie. Ons doel is om in 2050 een klimaatbestendige, waterrobuuste en biodiverse gemeente te zijn.

Acties

Klimaatadaptatie
In 2026 vervolgen we de Zeeuwse samenwerking op het gebied van klimaatadaptatie en geven we uitvoering aan de Zeeuwse uitvoeringstrategie. Daarnaast verzorgen we vanuit Tholen zelf diverse publiciteitsactiviteiten zoals een verhuispakket en het stimuleren van meer groen en minder verharding. Verder wordt meer groen aangeplant in het stedelijk gebied, de nadere toelichting hieromtrent is te vinden onder 'groen'.

Voortgang

Sinds begin dit jaar is een programma-manager actief voor de gezamenlijke samenwerking. Dit heeft de voortgang van diverse projecten zoals "de labelsystematiek" en de signaalkaarten bevorderd. Tevens wordt gewerkt aan een update van de klimaatadaptatie-strategie, welke in 2027 vastgesteld moet worden. Tholen is trekker van het onderdeel grondwater (droogte). Hiervoor zijn twee workshops georganiseerd om het kennisniveau op te vijzelen. Later dit jaar volgt een sessie over verbetering van grondwatermeetnetten en de aanbesteding ervan.

Afgelopen jaar is weer aandacht gegeven aan het NK Tegelwippen en ook het verhuispakket wordt weer aangeboden aan degenen die naar of binnen Tholen verhuizen. Begin dit jaar is het project "Bomen in voortuinen" uitgevoerd en zijn ruim 170 bomen uitgedeeld. Dit draagt bij aan minder hitte, biodiversiteit en een mooiere leefomgeving.

Water
Om de kans op wateroverlast te verkleinen worden diverse projecten opgepakt:

- Emmastraat (Fase 2) te Sint-Philipsland;
- Oostsingel / Wilhelminastraat te Sint-Maartensdijk;

- Lenteplein / Margrietlaan te Scherpenisse;
- Molenstraat te Oud-Vossemeer.

Voortgang

De uitvoering van de Emmastraat fase 2 is begin dit jaar aanbesteed. De uitvoering is pas na de zomervakantie gestart, vanwege vertraging bij de vervanging van kabels door Stedin.

Het definitief ontwerp van de Oostsingel / Wilhelminastraat te Sint-Maartensdijk is in augustus vastgesteld. De aanbesteding zal dit jaar nog plaatsvinden en uitvoering is gepland voor 2027.

Het project Lenteplein/Margrietlaan is gedeeltelijk aanbesteed. Dit betreft de omgeving van het Lenteplein. Het deel tussen de Beatrixlaan en het Lenteplein is uitgesteld vanwege de benodigde verlaging van kabels en leidingen. Het plein bij de Margrietlaan bij de kerk wordt in 2027 aanbesteed en uitgevoerd.

De Molenstraat in Oud-Vossenmeer heeft vertraging opgelopen, omdat een deel van de "openbare ruimte" rondom de SPAR niet in eigendom is van de gemeente. Hierover is geen overeenstemming bereikt met de vastgoedeigenaar. Daarom wordt een versoberd plan opgesteld dat in september 2026 als concept-Voorlopig-Ontwerp wordt aangeleverd samen met een ontwerpraming. Dit plan wordt vervolgens aangeboden aan het college en (na instemming) gedeeld met de bewoners.

Nb: Het ontwerp van de Molenstraat nabij de begraafplaats is al eerder vast gesteld door het college. Het deel van de Molenstraat tussen de Spar en de begraafplaats wordt enkel verlaagd. Dit gebeurt om de waterafvoer over straat tijdens kortdurende extreme neerslag te verbeteren. Tevens worden 5 duikers verruimd bij de begraafplaats en de Gankelweg. Bij de Gankelweg zijn de kosten voor rekening van het waterschap.

Meer groen
We realiseren nieuwe groenvoorzieningen in de projecten Masterplan sport en onderwijs te Tholen, mobiliteitshub te Tholen, bedrijventerrein Welgelegen te Tholen, Lenteplein / Margrietlaan te Scherpenisse, Wilhelminastraat te Sint-Maartensdijk en mogelijk ook delen van de wijk Molenvliet en Landtong te Tholen. Dit leidt tot een toename van het areaal openbaar groen. We planten ook extra bomen aan in bovengenoemde projecten en gaan tevens over tot aanplant van bomen langs Plataanstraat te Sint Philipsland, Welgelegen te Tholen en Paasdijkweg te Poortvliet.

Voortgang

De genoemde projecten zijn/worden opgestart. Aanvullend wordt gewerkt aan meer groen in de Dalemsestraat, Botermarkt en Eendrachtsweg te Tholen, Bedrijventerrein Tholen, Steenenkruis Tholen, Boulevard, Zuidstraat, Crooswijck te Sint-Annaland, Henri Dunantstraat te Sint Philipsland, Rozenstraat te Sint-Maartensdijk, Bos en Molendijk-West te Stavenisse.

Beter groen
We schouwen de openbare beplantingen en stellen een lijst op van te renoveren groenvakken (locaties die niet meer voldoen aan het vastgestelde kwaliteitsniveau). Met de uit te voeren renovaties (locaties n.t.b.) vergroten we de biodiversiteit voor toename van de ecologische waarde en voor meer kleurrijk en aantrekkelijk groen. Bij de groenrenovaties betrekken we de doelen van het groenbeleid en houden we rekening met de geschiktheid voor doelsoorten.

Voortgang

Momenteel werken we aan het opstellen van de inboetlijsten (lijst met welke beplantingen zijn afgestorven en vervangen moeten worden). Door de droogte en hitte van de afgelopen zomer is er wellicht meer vervanging nodig dan vooraf was te voorzien. Dit wordt echter pas in de komende maanden preciezer duidelijk.

Beter beleefbaar groen

Het project Wilhelminastraat / Rädda Barnenstraat te Sint-Maartensdijk wordt opgestart en is gericht op meer toegankelijk groen zodat dit bijdraagt aan belevingswaarde en een gezonde groene leefomgeving, waarbij ook bewonersparticipatie plaatsvindt i.s.m. Stichting Stadlander. Ook de projecten Lenteplein / Margrietlaan te Scherpenisse en Kerkplein te Poortvliet zorgen voor makkelijk te bereiken groen in de buurt en betere onderlinge verbondenheid van groenstructuren.

Voortgang

De genoemde projecten zijn opgestart, het realiseren van deze aanplant wordt grotendeels in 2027 uitgevoerd. Het project Kerkplein Poortvliet is inmiddels afgerond.

Landschapsontwikkeling

We ontwikkelen een uitvoeringsprogramma voor het Landschapsontwikkelingsprogramma (LOP), gezamenlijk met stakeholders. We initiëren concrete startprojecten van het uitvoeringsprogramma en voeren nadere studies uit, doen handreikingen en stellen stimuleringsmaatregelen op om verdere projecten te concretiseren en tot uitvoer te brengen (o.a. bloemrijke akkerranden, groen-blauwe dooradering, landschappelijke inpassingen van bebouwd gebied en kernrandzones). Dit is een meerjarige opgave die in 2026 wordt opgestart.

Voortgang

Enkele concrete startprojecten zijn in voorbereiding genomen of worden binnenkort opgestart, te weten Steenenkruis en Molenvliet Tholen, Vroonstede Sint-Annaland. Tevens wordt bekeken welke quick wins mogelijk zijn.

Lasten en baten Programma 3

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2026	Wijzigingen o.b.v. raadsbesluiten voor Prorap	Prorap 2026	Gewijzigde begroting per 1 sept 2026
Wonen en Erfgoed				
Lasten	8.462	19.265	749	20.014
Baten	-5.885	-14.043	-1.471	-15.514
Totaal Wonen en Erfgoed	**2.577**	**5.222**	**-722**	**4.500**
Werken				
Lasten	4.251	2.805	0	2.805
Baten	-3.829	-2.295	0	-2.295
Totaal Werken	**422**	**510**	**0**	**510**
Recreatie en Toerisme				
Lasten	1.060	1.507	45	1.552
Baten	-862	-862	0	-862
Totaal Recreatie en Toerisme	**198**	**645**	**45**	**690**
Mobiliteit				
Lasten	5.826	6.103	37	6.140
Baten	-629	-629	0	-629
Totaal Mobiliteit	**5.197**	**5.474**	**37**	**5.511**
Energie en Milieu				
Lasten	5.811	7.109	212	7.321
Baten	-4.873	-4.573	-12	-4.585
Totaal Energie en Milieu	**937**	**2.536**	**200**	**2.736**
Klimaatadaptatie en Natuur				
Lasten	4.094	4.194	0	4.194
Baten	-2.700	-2.700	0	-2.700
Totaal Klimaatadaptatie en Natuur	**1.394**	**1.494**	**0**	**1.494**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**10.726**	**15.882**	**-440**	**15.442**
Gerealiseerd resultaat	**10.726**	**15.882**	**-440**	**15.442**

Financiële mutaties programma 3

Financiële mutaties

Kostenplaats	Omschrijving	Toelichting	Lasten	Baten	Saldo
68290	Boekwinst grondverkoop erfpacht	Er zijn twee percelen die eerder in erfpacht waren uitgegeven verkocht aan de erfpachters. Omdat de gerealiseerde verkoopopbrengst hoger is dan de resterende boekwaarde van de percelen, is een boekwinst	€ 35.000	€ -450.000	€ -415.000

Kostenplaats	Omschrijving	Toelichting	Lasten	Baten	Saldo
		gerealiseerd van. Dit leidt tot een incidenteel voordeel van € 475.000. Daartegenover staan enerzijds lagere erfpachtopbrengsten door de verkoop (€ 25.000) en anderzijds zijn er kosten gemaakt in het kader van het actieve grondbeleid. Voor diverse grondaankopen zijn bodemonderzoeken uitgevoerd en taxaties verricht, wat heeft geleid tot aanvullende kosten van € 35.000.			
67430	Soortenmanagementplan	Conform de raadsinformatiebrief van 24 juni 2026 is er een incidenteel aanvullend budget benodigd van € 200.000 voor het opstellen van een soortenmanagementplan voor Tholen.	€ 200.000		€ 200.000
62130/62110	Omzetting kredieten naar incidentele budgetten	In de in 2025 door uw raad vastgestelde financiële verordening is de ondergrens voor het activeren van investeringen verhoogd van € 40.000 naar € 100.000. Als gevolg hiervan worden de investeringskredieten voor senlehidsmaatregelen (€ 7.000) en de wegverbreding en maatregelen aan de Spinnaker (€ 30.000) omgezet in incidentele budgetten. Dit resulteert in een eenmalig nadeel van € 37.000.	€ 37.000		€ 37.000
68290	Boekwinst kavelruil	De financiële consequenties van het raadsbesluit van 25 juni 2026 met betrekking tot de kavelruil voor de provinciale randweg in Oud-Vossemeer zijn verwerkt. Dit leidt tot een incidenteel voordeel van € 307.000.		€ -307.000	€ -307.000
65740	Motie veiligheid, vervuiling & verloedering recreatiegebieden	Naar aanleiding van de motie veiligheid, vervuiling & verloedering van recreatiegebieden zijn in het hoogseizoen extra maatregelen getroffen, zoals intensievere afvalinzameling, vaker reinigen van toiletten en het plaatsen van extra afvalbakken. Hierdoor is het gewenste kwaliteitsniveau behaald, maar zijn de onderhoudskosten hoger uitgevallen dan begroot. Voor de resterende kosten in augustus en september wordt een bijraming van circa € 45.000 gevraagd.	€ 45.000		€ 45.000
67430	Klimaatmaatregelen	Voor de uitvoering van het soortenmanagementplan, het aanbrengen van inbouwvoorzieningen en de daarbij behorende monitoring wordt een subsidie van de provincie ontvangen. De hiermee samenhangende baten en lasten ter hoogte van € 12.000 worden budgettair neutraal verwerkt.	€ 12.000	€ -12.000	€ -
		Totaal	**€ 329.000**	**€ -769.000**	**€ -440.000**

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen

Toelichting algemene dekkingsmiddelen

Onder de programma's zijn alleen de inkomsten opgenomen die een direct verband hebben met deze programma's. Een aantal inkomsten is echter niet direct aan een programma toe te rekenen. In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat het gaat om dekkingsmiddelen waar geen vastgesteld bestedingsdoel tegenover staat.

Lasten en baten programma Algemene dekkingsmiddelen

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2026	Wijzigingen o.b.v. raadsbesluiten voor Prorap	Prorap 2026	Gewijzigde begroting per 1 sept 2026
Algemene Dekkingsmiddelen				
Lasten	644	623	327	950
Baten	-68.699	-72.668	-519	-73.187
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen	**-68.054**	**-72.045**	**-192**	**-72.237**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-68.054**	**-72.045**	**-192**	**-72.237**
Gerealiseerd resultaat	**-68.054**	**-72.045**	**-192**	**-72.237**

Financiële mutaties algemene dekkingsmiddelen

Financiële mutaties

Kostenplaats	Omschrijving	Toelichting	Lasten	Baten	Saldo
60510	Rente schatkistbankieren	Rekening houdend met de huidige rentestand en de stand van de uitzettingen in de schatkist verwachten we over 2026 een aanvullende rentebate van € 150.000.		€ -150.000	€ -150.000
60710	Uitkering gemeentefonds	In de begroting na wijziging is rekening gehouden met een van het Rijk te ontvangen Uitkering Gemeentefonds voor 2026 van € 61,674 miljoen. Op basis van de huidige uitgangspunten en de bijstelling van verschillende maatstaven verhogen we de algemene uitkering met een bedrag van € 450.000. Onderstaande DU's zijn budgettair neutraal verwerkt: * Decentralisatie uitkering Alleenverdieners fase II: huishoudens die getroffen worden door de alleenverdienersproblematiek en onder het bestaansminimum leven kunnen op basis van deze DU een tegemoetkoming aanvragen. Er is een bedrag van € 30.000 beschikbaar, dit bedrag wordt aan de lastenkant opgevoerd voor de uitvoering (programma 2) en derhalve budgettair neutraal verwerkt. * Decentralisatie uitkering versterking Bibliotheek: Om de bibliotheekvoorzieningen in de regio te versterken en de toegankelijkheid te verbeteren is er een bedrag beschikbaar van € 100.000. Dit bedrag wordt aan de lastenkant opgevoerd voor de uitvoering (programma 2) en derhalve budgettair neutraal verwerkt. Verder zijn er twee betaalspecificaties van voorgaande jaren ontvangen, dit leidt tot een negatieve bijstelling van € 556.000. Dit wordt met name veroorzaakt door een bijstelling van de maatstaf huishoudens met een laag inkomen drempel.	€ 556.000	€ -580.000	€ -24.000
60611	Eindafrekening Sabewa	De jaarrekening 2025 van Sabewa Zeeland sluit met een negatief resultaat van € 168.000, voornamelijk als gevolg van hogere automatiseringskosten en een stijging van de niet-compensabele btw. Conform de VZG-richtlijnen wordt dit tekort eerst gedekt uit de algemene reserve. Omdat het nadeel van de niet-compensabele btw volledig voor rekening van het Waterschap komt, resulteert de uiteindelijke resultaatbestemming voor de deelnemende gemeenten in een teruggave van de deelnemersbijdrage. Voor de gemeente Tholen bedraagt deze teruggave € 18.000.	€ -18.000		€ -18.000
		Totaal	**€ 538.000**	**€ -730.000**	**€ -192.000**

Overzicht Overhead

Lasten en baten Programma Overhead

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2026	Wijzigingen o.b.v. raadsbesluiten voor Prorap	Prorap 2026	Gewijzigde begroting per 1 sept 2026
Overhead				
Lasten	11.714	12.232	35	12.267
Baten	-286	-286	0	-286
Totaal Overhead	**11.428**	**11.946**	**35**	**11.981**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**11.428**	**11.946**	**35**	**11.981**
Gerealiseerd resultaat	**11.428**	**11.946**	**35**	**11.981**

Financiële mutaties overhead

Financiële mutaties

Kostenplaats	Omschrijving	Toelichting	Lasten	Baten	Saldo
60412	Overhead gemeentebedrijf	In de in 2025 door uw raad vastgestelde financiële verordening is de ondergrens voor het activeren van investeringen verhoogd van € 40.000 naar € 100.000. Als gevolg hiervan wordt het investeringskrediet voor de aanschaf van een trekker (€ 35.000) omgezet in een incidenteel budget. Dit resulteert in een eenmalig nadeel van € 35.000.	€ 35.000		€ 35.000
		Totaal	**€ 35.000**	**€ -**	**€ 35.000**

Toelichting Overzicht Overhead

Om de raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, is in het BBV voorgeschreven dat het programmaplan in een apart overzicht de kosten van overhead weergeeft. In de programma's zelf zijn de kosten opgenomen die direct betrekking hebben op het primaire proces.

Het centraal begroten van de kosten van overhead betekent dat het niet mogelijk is om uit de taakvelden alle tarieven te bepalen. Om deze reden is het van groot belang dat op een andere wijze uit de begroting blijkt hoe de tarieven zijn berekend en welke beleidskeuzes bij die berekening zijn gemaakt. Deze extracomptabele berekening hebben we opgenomen in de paragraaf "Lokale heffingen". De overhead moet hierbij op een consistente wijze worden toegerekend. De gemeente Tholen kiest er voor om de overhead aan de taakvelden toe te rekenen op basis van de directe personeelskosten. Deze methode is door uw raad opgenomen in de "Financiële verordening gemeente Tholen 2025". De berekening van het opslagpercentage is hieronder weergegeven:

Overzicht onvoorzien

Lasten en baten Onvoorzien

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2026	Wijzigingen o.b.v. raadsbesluiten voor Prorap	Prorap 2026	Gewijzigde begroting per 1 sept 2026
Onvoorziene baten en lasten				
Lasten	700	700	-500	200
Totaal Onvoorziene baten en lasten	**700**	**700**	**-500**	**200**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**700**	**700**	**-500**	**200**
Gerealiseerd resultaat	**700**	**700**	**-500**	**200**

Financiële mutaties onvoorzien

Financiële mutaties

Kostenplaats	Omschrijving	Toelichting	Lasten	Baten	Saldo
60810	Onvoorziene uitgaven	De post voor onvoorziene uitgaven bedraagt nog € 700.000. Aangezien meer dan de helft van het jaar voorbij is, stellen we voor deze post gedeeltelijk af te ramen.		€ -500.000	€ -500.000
		Totaal	**€ -**	**€ -500.000**	**€ -500.000**

Mutaties in reserves

Specifiek benoemde saldi

De volgende specifieke bedragen worden nog in het lopende begrotingsjaar, bij het opmaken van de jaarrekening, ten gunste of ten laste van de betreffende bestemmingsreserve gebracht:

- Lasten in het kader van het stimuleringsfonds samenleving;
- Saldo van de studiefaciliteiten;
- Lasten met betrekking tot jubilea.

Totaaloverzicht van de mutaties in de reserves

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2026	Wijzigingen o.b.v. raadsbesluiten voor Prorap	Prorap 2026	Gewijzigde begroting per 1 sept 2026
Mutaties reserves				
Stortingen	225	2.315	0	2.315
Onttrekkingen	-997	-5.832	97	-5.735
Totaal Mutaties reserves	**-772**	**-3.517**	**97**	**-3.420**
Mutaties reserves	**-772**	**-3.517**	**97**	**-3.420**
Gerealiseerd resultaat	**-772**	**-3.517**	**97**	**-3.420**